VAKIT

16 ncı Yıl * Sayı: 5414 — Tahrir Telefonu: 24379 — Cumartesi, 4 - ŞUBAT (2 inci ay) - 1933 — İdare Telefonu: 24370 — Sayısı 5 Kuruş

Hitler'in niyeti

Rayiştag meclisini fesheden Hitler ne yapıp yaparak yeni mecliste kati ekseriyeti temin edecektir

(ikinci sayıfada)

Dehşetli bir grip salgını

Ingilterede iki haftada 3500 kişi öldüren grip Almanyayı ve Fransayı da sardı

Reisicümhur Hz. ni Ispartalılar davet etti

Başvekil ve iktısat vekili Ispartaya vardılar

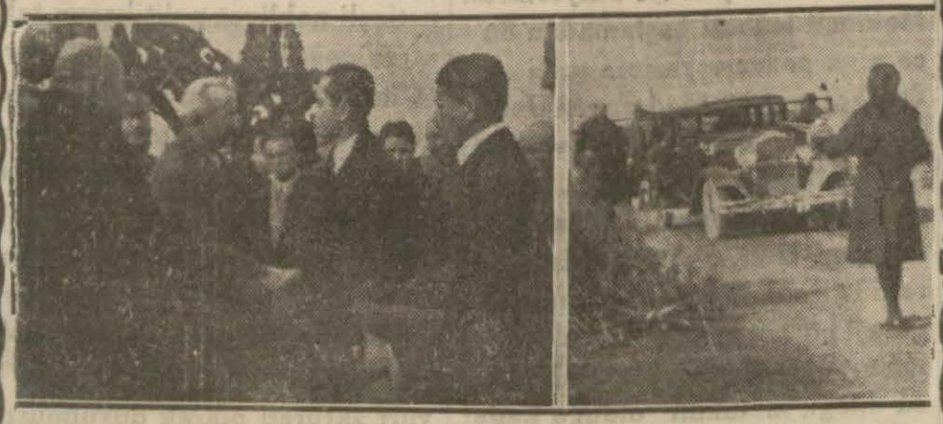

Başvekil Ismet Paşanın Antalyada memurlarla görüşmesi ve otomobilden inis'

İSPARTA, 3 (A.A.) — İsparta meb'uslarile fırka ve belediye reisleri Reisicümhur Hz.ne bir telgraf çekerek İspartayı teşrif buyurmalarını istirham etmişlerdir. Telgraf şudur:

"Büyük kurtarıcılarımın derin hasretini taşıyan İspartalılar tetkik seyahatinin ilk günündenberi değerli huzurunuzla şereflenmek ümidini sevinçle karşılamaktadır.

İzmiri teşrifinizle ümitlerinin yakınlaştığını gören halk sevinç heyecanı içinde tezahürat yapmaktadırlar. Milli mücadelenin başlangıcındanberi izinizden ayrılmayan İspartamız halkı huzurunuz şerefinden mahrum kalmamalarını istirhama bizi memur etmişlerdir.

Büyük saygılarımızı sunar, yüksek iradelerinizi dileriz efendim.,,

Reisicümhur Hz., İspartalıların telgrafına aşağıdaki cevabı vermiştir:

"Arzuma rağmen uğramağa imkân bulamadığımdan dolayı müteessirim. Mamafih, bazı tetkikat için oraya hareket eden İktısat vekili Celâl Beyefendi namına da güzel İspartayı ve onun muhterem halkını ziyaret edecek ve cümleye sevgi ve saygılarımı sunacaktır.,,

Gazi M. Kemal

Başvekilimiz ve Iktısat vekili Ispartada

İSPARTA, 3 (Hususî) — Başvekil İsmet Paşa Hz., bugün 16 da Antalyadan şehrimize geldiler, coşkun ve emsalsiz tezahürlerle karşılandılar. İsmet Paşa Hz., şehrin bir kısmını, yeni su tesisatını gezdiler.

Akşam, şereflerine belediyede büyük bir ziyafet verildi. Nutuklar söylenildi. Başvekilimiz geceleyin de zabitan yurdundaki baloya teşrif ettiler.

İktısat vekili Celâl Bey de gece yarısına doğru, refakatindeki mütehassıslarla beraber İzmirden geldi.

Reisicümhur Hazretlerinin İzmirdeki tetkiklerine dair tafsilât 2 inci sayıfamızdadır.

Muzaffer ile anasını kim vurdu?

Yeşildirekte anasını da kızını da bıçakladılar, kurşunladılar, şişlediler, boğazladılar ..

Kendisinden şüphe edilen Muzafferin kocası Ahmet Haydarpaşa hastanesinde cinayetin işlendiği silâhın kurşunile öldü

Evvelki gece Yeşildirekte çok feci bir cinayet olmuş, biri genç, diğeri ihtiyar iki kadın öldürülmüştür.

Dün sabahtan geceye kadar devam eden tahkikata rağmen cinayetin ne suretle yapıldığı tespit edilememiştir.

Dün bir muharririmiz vaka mahallinde uzun boylu tahkikat yapmış ve şu malûmatı elde etmiştir:

İlk malûmat

Yeşildirekte mektep sokağında oturan Muzaffer isminde bir kadınla anası Zeliha dün sabah odaların da ölü olarak bulunmuşlardır. Bu cinayeti araları açık bulunan Muzafferin kocası terzi Ahmedin yaptığından şüphe edilmiştir.

Nasıl haber verildi?

Cinayetin yapıldığı ev beş numaralıdır. Alt katında Muzafferle annesi Zeliha oturmaktadır. Üst kattaki odada da çarşıda terzi Saim kiracı olarak oturmaktadır.

Dün, cinayetin haber alınmasından sonra Yeşil direkteki hâdisenin geçtiği ev ve civarında toplanan halk

Dün sabah saat sekiz buçuğa doğru Saim koşa, koşa Yeşildirek mevkiine gelmiş, komiserin odasına girerek:

— Benim oturduğum evde bir cinayet yapılmış, şimdi gördüm. hemen size haber vermiye geldim demiştir.

Bu ihbar üzerine komiser ve memurlar derhal cinayetin işlendiği eve gitmişlerdir.

(Alt tarafı 9 uncu sayıfamızda)

İhracat ve nakliyat politikası

Dresden: 30. 1. 1933

İhracat, devletin muhtelif politikaları ile çok yakından alâkalı olan bir alış veriş faaliyetidir. Daha ileriye giderek diyebiliriz ki, ihracat ayni zamanda, her devletin temel — yasa (Kanunu esasî) haklarına göre bile değişebilir. Bunun üzerine geniş bir fikir vermek maksadile temel — yasaya göre yurtdaşlarına hür alış veriş hakkı vermiş veya bu hakkı kendisi için saklamış devletleri gösterebiliriz. İlk hukuk kaynakları bu kadar derinlere giden ihracat hareketinin, cemiyet için de tanzim edilmesi icap eden münasebetleri çok geniş, çok karışıktır. Onun için ihracat hayatına teşkilât vermek, sanıldığı gibi kolay değildir. İktısadî ihracat kıymetleri yaratan bir cemiyette normal istihsali müteessir eden ve netice itibarile ihracatı dikenli bir yola sürükliyen muhtelif imkânlar vardır. Bu imkânlar münakaşa ve tenkidi çok uzun süren başlı başına mevzulardır. (Franz Oppenheimer: System der Soziologie, Cilt: 3, sayfa: 467-606).

İhracat, fazla istihsalin zarurî bir neticesidir. Meselâ, on dört milyon kiloluk tütüne ihtiyacımız vardır. Halbuki biz bunun üç mislini yetiştiriyoruz. İhtiyacımızdan fazla miktarı, ihtiyacı olan pazarlara gönderiyoruz. Dışarıya çıkardığımız bu

M. Nermi

(Alt tarafı 2 inci sayıfamızda)

Kahve işi

Brezilya sefiri izahat veriyor

Son zamanlarda Brezilya ile aramızda hazırlanan kahve ithali mukavelesi hakkında, dün Brezilya elçisi bir muharririmize etraflı izahat vermiştir. Altıncı sayfamızda okuyacaksınız.

Dün akşam

Fenerbahçede bir tayyare kazası

Dün akşam saat dörtte Fenerbahçe üstünde bir tayyare kazası olmuş ve yalnız bir tayyaremiz harap olmuştur. Kazaya Vecihi Beyin Kalamış koyundaki tayyare mektebinden bir talebe ile uçan tayyare sebep olmuştur. Tayyareyi Vecihi Bey hasta olduğu için mektep muallimlerinden Lûtfi Bey idare etmekte idi. Lûtfi Bey yanına aldığı talebe ile uçuş talimi yaparken ve tayyare Fener üstünde bulunduğu sırada motör işlememiş, Lûtfi Bey tayyareyi hemen indirmeye lüzüm görmüştür. Fakat tayyarenin inmeğe mecbur olduğu yer Fenerbahçenin arkasındaki arızalı bir toprak olduğu için tayyare zedelenmiş, içindeki iki zat ta hafifçe yaralanmışlardır.

Galatasaray kongresi pek hararetli oldu

Eşref Bey hakkındaki karar tastik edildi, reisliğe Haydar Bey seçildi.Fethi Bey mevkiinde kalmayı kabul etmedi

Dünkü kongrede bulunanlardan bir grup

Galatasaray Beden Terbiyesi klübünün, aylardanberi tam bir hararetle beklenen umumî kongresi dün yapıldı. Malûm olduğu üzere, klüp azası arasında ötedenberi yaşadığı iddia olunan ikilik son aylar içinde daha çok alevlenmişe benziyor, bir çok dedikodular yaplıyordu. İdare heyetinin üç dört hafta evvel, azasından muharrir Eşref Şefik Beyin klüpten çıkarılması hakkında verdiği ve ilân ettiği karar bu, için için devam eden ihtilâfın ilk haricî tezahürüne yol açmış ve

(Alt tarafı 7 inci sayıfamızda)

Geçen sene güzelinin yenilere çay ziyafeti

[Sağ tarafta: Keriman Hanım, sonra İzmir güzeli: beyazlısı Bursa güzeli]

1932 dünya güzeli Keriman Halis Hanım, dün akşam Fındıklıdaki evinde, Bursa güzeli Leman ve İzmir güzeli Neriman Hanımların şerefine bir çay ziyafeti vermiştir. Resmimiz bu ziyafette üç güzel ve yeni müsabakaya girecek bir iki hanımı göstermektedir.

— Bugün hava açacak.. — Hayır yağacak.. — Hayır açacak...

— Sana yağacak diyorum, yağacak.. Al işte..

— Gördün mü? Nasıl?,.. İşte damlamıya başladı!..

SON HABERLER

Gazi Hz. Izmirde

Dün millî kütüphaneyi ziyaret ettiler ve kitaplarla alâkadar oldular

IZMIR, 3 (A.A.) — Reisicümhur Hz. bugün öğleden sonra refakatindeki zevatla birlikte otomobillerle Gazi Bulvarı, Basmahane ve Kemer tarikile Bucaya kadar bir gezinti yapmışlardır. Avdetlerinde millî kütüphaneyi ziyaret ederek mevcut kitaplarla alâkadar olmuşlar ve gördüklerinden memnun kalmışlardır. Gazi Hazretleri millî kütüphaneden sonra birinci kordon tarikile konaklarına dönmüşlerdir.

Reisicümhur Hz., giderken ve gelirken halk tarafından coşkun tezahürlerle karşılanmışlar ve selâmlanmışlardır.

Bergama harabelerinde

T.D.T.cemiyet âzasından muallim Afet Hf. ile Izmir mual imlerinin tetkikleri

IZMIR, 3 (A.A.) — T. T. T. cemiyeti azasından muallim Afet Hanımefendi ve Izmir valisi Kâzım Paşa ve refikası Hanımefendi le kız muallim mektebi müdür ve ayni mekteple kız lisesi tarih mu allimleri bugün Bergamaya gide rek harabeleri gezmişler ve tarihî tetkiklerde bulunmuşlardır. Bilhas sa son iki sene zarfında meydana çıkarılan meşhur Celimosun tedavi evi 23 asır evvele ait imparatorun salonu ve tiyatro ile buralarda bulunan eserler üzerinde durulmuş tur. Dönüşte Menemende şehit Kubilây ve bekçi Hasan Şevkinin mezarları ziyaret edilerek bu Cümhuriyet şehitlerinin çok aziz hatıralarına karşı yerinde bir saygı gösterilmiştir.

Hitlerin plânı

Her ne pahasına olursa olsun mecliste ekseriyet

Daha bir hafta evvel Şlâyherin Rayiştağı dağıtmak teklifini reddeden Alman reisicümhuru Hindenburg bir hafta sonra Hitlerin hazırladığı fesih kararnamesini imzaetti. Bu hal fesih kararının kat'î bir zaruret neticesi olduğunu gösterir. Rayiştağ meclisi içinde mevcut olan gruplardan hiç birinin vaziyete hâkim olamaması bu zarureti doğuran sebeplerden biridir. Fakat ortada bugün böyle bir zaruret olmasaydı Hitlerin riyaset ettiği millî sosyalist fırkası meclisin kararlarına hâkim olabilmek için böyle bir fesih yoluna ergeç müracaat edecekti.

Binaenaleyh, şimdi Almanyada Hitler hükûmetinin yapmak istediği şey her ne pahasına olursa olsun Martın ilk haftasında yapılacak yeni intihabatta Rayiştağın ekseriyetini ele almaktır. Bu arada mümkün olduğu kadar komünistleri dağıtmaktır. Ondan sonra Almanyanın diğer dahilî ve haricî işlerile uğraşmaktır. Bunun için yeni kabinenin adliye nazırı olan zat gazetecilere beyanatında "Almanyanın iki çıbanı var: Biri komünistlik, diğeri Versay muahedesi,, demiştir. Bu sözlerile Hitler hükûmetinin programını hülâsa etmiştir.

Bakalım, Almanya bir intihabat mücadelesile kendi kendine gelebilecek mi? Bütün memleketi altüst eden fırkacılık anarşisine nihayet vermek kabil olabilecek mi? Yoksa fırka mücadeleleri dahilî bir harbe dönerek Almanyayı harâbiye doğru götürecek mi?

M. A.

Komünist toplantı ve alaylarının men'i

BERLIN, 3 (A.A.) — Braunschweig, Oldenburg ve Mocklemburg - Schwerin hükûmetleri komünistlerin üstüaçık yerde toplantılar ve alaylar yapmalarını menetmişlerdir.

STETTİN, 3 (A.A.) — Siyasî zabıta Stettinde kanuna mugayir bir surette teşekkül etmiş bir komünist teşkilâtı meydana çıkarmıştır. Bu teşkilâtın maksadı ordu ve polis kuvvetleri arasında fesat çıkarmağa matuf risaleler dağıtmaktı. Bir çok komünist tevkif edilmiş, müteaddit risaleler ele geçirilmiştir.

intihabat hazırlıkları

BERLİN, 3 (A.A.) — Deutche Allgemeine Zeitung gazetesi "İntihabat dolayısile arkadaşlık,, başlığı altında yazdığı bir makalede diyor ki: "Hükûmete taraftar gruplar intihabatta elele vererek çalışma hakkında bir arada müzakerede bulunmuşlardır.

Evvelce biribirlerile çarpışan, fakat sonradan millî temerküz hükûmetinde elele veren bu gruplar intihabat mücadelesini şimdiye kadar olduğundan pek başka bir surette idare etmek istiyorlar.

Bu gruplar vaziyetleri ve hareket tarzları hakkında ihtimal ki bazı taahhütlere girişeceklerdir. Fakat, namzetler hakkında müşterek listeler yapmıyacaklardır.

Yakında yapılacak intihatbat münasebetile intihap kanununda bir değişiklik olmıyacakıtr. Ancak Reisicümhurun bir emirnamesinde teknik mahiyette bazı tadilât derpiş edilmiştir.

Bu tadilâta göre, dağıtılan Rayiştag meclisinde meb'usu bulunmıyan bir fırkanın busefer namzet gösterebilmesi için hazırlıyacağı listenin en az bir intihap dairesindeki müntehiplerden 60 bin kimsenin imzasını taşıması lâzım gelmektedir. Halbuki şimdiye kadar 500 imza kâfi görülmekte idi.

Bu tadilden maksat dağınık bir halde bulunan bazı fırkaları intihabat haricinde bırakmaktır. Ecnebî memleketlerde yaşıyan Alman tebeası yakında yapılacak intihabatta rey vermek hakkını haiz olacaklardır.

Kâzım Paşa

Meclis reisi Kütahyaya gitti

KONYA, 3 (A.A.) — Kâzım Paşa Hz., akşam trenile Kütahyaya hareket etmişler, istasyonda hararetle uğurlanmışlardır. Reis Pş. Hz., hareketlerinden evvel Babalık gazetesi muharrirlerini kabul etmişler ve suallerine cevap vermişlerdir. Şehrimiz hakkında ki intibalarını soran muharrire: "Konyayı sekiz sene evvel görmüştüm, geçen bu müddet zarfında çok terakki vardır. Memleket daha ziyade mamur bir hale gelmiştir. Halkın medenî ve içtimaî sahada gösterdiği kabiliyet takdire şayandır. Konyanın iktısadî vaziyeti de Türkiyenin diğer yerlerine nisbeten iyi addolunabilir.

Kuraklık dolayısile biraz sıkıntı varsa da bunun zail olacağına umumî kanaat vardır. Antalya hattının Konya için de faydadan hali olmıyacağı şüphesizdir. Anadoluda inşası tasavvur edilen fabrikalar için tetkik itmam edilmiştir. Diğer taraftan yeni tetkikat yapılacaktır. Konyalıların burada sınaî tesisatın vücuda getirilmesini istemelerini tabiî görüyorum. Yapılan fennî tetkiklerin neticesi hakkında şimdiden bir şey söylemek kabil değildir.,,

KÜTAHYA, 3 (A.A.) — B. M.M. Reisi Kâzım Paşa Hz., Kütahya haklının içten gelen tezahüratı arasında şehrimizi teşrif buyurmuşlardır.

Bugün C. H. F. da saat 17 de şereflerine verilen ziyafette bulunmuşlardır. Yarın için bir suare hazırlanmıştır. Pş. Hz., buradan doğruca Ankaraya dönecekler dir.

Ankarada bir otomobil kazası

ANKARA, 2 (Hususî) — Bugün saat on dörtte Çankaya caddesinde feci bir kaza olmuştur. Sefarethaneye gitmekte olan Alman sefareti şoförü Rişarın idaresindeki otomobil Emniyet meydanı ilersinde askerî fabrikalar hukuk müşaviri Necmi beyin annesi 60 yaşlarında Aliye Hanıma çarpmış ve ağır surette yaralamıştır. Derhal hastaneye kaldırılan Aliye hanım az zaman sonra vefat etmiştir.

Japonya 90bin Çinliye karşı hareket edecek!

TOKIO, 3 (A.A.) — Harbiye nazırı Diyet meclisinde yaptığı beyanatta Kwantung yarım adasındaki Japon ordusunun Jehol eyaleti dahilinde faaliyette bulunan90 bin kadar gayri muntazam Çinli askeri ortadan kaldırmak için gene Mançuri hükûmeti kuvvetlerile mesaî iştirakinde bulunmağa karar verdiğini bildirmiştir.

Ithalât ve ihracat politikamız

(Başmakalemizden devam)

fazla ile dış pazarlardan mal getirtiyoruz. Ve bu suretle ihtiyacımızı yatıştırıyoruz. Bu mal gidiş gelişi, ayni zamanda, bir para mu amelesidir, bir ödeme işidir. buna ödeme bilânçosu adı veriliyor. Bu ödeme bilânçosunun bir ülke için ne kadar ehemiyetli olduğunu 17in ci asırda bile pek iyi biliyorlardı. Makineli istihsal başlamadan önce alıcı pazar eşyasının arkasından koşuyordu. Modern makinelerin şaşırtıcı istihsali bu vaziyeti baştan başa değiştirmiştir. Şimdi de mal sahibi alıcının arkasından koşuyor. Dünya savaşından sonraki istihsal devrinde ise dış pazar güreşi büsbütün yenibir mahiyet almıştır. Her istihsal ülkesinin başlıca dileği, mümkün olduğu kadar az ithalât, fakat buna karşı da çok ihracat olmuştur.

Az ithalât? Bu, mümkündür. Devlet bunu gümrük tarifelerile azaltabilir. gümrük geliri açığını da her hangi bir yeni vergi ile kapata bilir. İhracatına ehemmiyet veren bir devlet için bu ameliye görün düğü gibi basit değildir. Çünkü: böyle bir vergi, bütün ince neticeleri düşünmiyerek konulmuş ise istihsal üzerine yüklenen yeni bir ipotek tesir yapmak mecburiyetindedir. Çok ihracat? Bu, ötedenberi her istihsal ülkesinin en çok ehemmiyet verdiği bir şeydir. 1) Yurttaki iş hayatı, ihracatla, refah yoluna girer. 2) Nüfus politikasının en büyük direği yurttaki iş hayatıdır. 3) Ödeme bilânçosu bununla müspet bir mana kazanır. 4) Yurdun maddî ve mânevî müdafaa kudreti artar.

Fakat ihracat, ithalât gibi gümrük kanunile temin edilemez. Dış pazar da devlet otoritesinin dışarısındadır. Ticaret muahedeleri de muayyen bir kolaylık olsa bile, mal sürümü için garanti sayılamaz. Malı yetiştiren ülke malın taliini tayin eder. Bunu biraz izah edelim: Bir ihracat malını yetiştirmek yalnız kâfi değildir. Onu dış pazarın ihtiyacına, ödeme kudretine göre hazırlamak lâzımdır. Bu, çok geniş bir mevzudur. Mal yetiştiren ülkede vergiler, faizler, nakliyat tarifeleri yüksekse, ihracat eşyası için muayyen kolaylıklar yoksa, malın talii, dış pazara gitmeden önce bellidir, rekabet edemez, veya istenilen sürüm elde edilemez. Onun için, her şeyden önce, bir ülkenin, hangi ihracat eşyasına daha fazla ehemmiyet verdiğini tespit etmek ve ona göre bir iktısat politikası yolu seçmek lâzımdır. İtalyada pek az zaman önce devlet banaksı faizinin % 5ten % 4 de indirilmesi bir devlet muvaffakiyeti gibi gösterilmiştir. İhracat eşyasının maliyet fiatının yalnız iç vergiler, banka faizleri tayin etmez. Bunların yanında nakliyat politikası çok büyük bir rol oynar. Hattâ Bismark, Ticaret politikasından önce nakliyat politikasına ehemmiyet vermiştir. (H. Sieveking: Grundlagen der Handelspolitik, S. 13.) Kanallar, demir yolları, vinçler, silolar, v. s., istihsal ve fiyat meselelerinde öyle büyük bir inkılâp vücude getirmiştir ki: Bazı memleketlerin istihsal sistemlerini değiştirmiştir. Bir zamanlar İngilterenin, Hollandanın, Almanyanın, v. s. Buğday ziraatinden vaz geçmiş olmaları bunun en göze çarpan bir örneğidir. Kömür ve buğday gibi hacimli ihracat eşyasında nakliyat politikasının birinci derecede ehemmiyeti vardır. Anadolunun muhtelif yerlerinde buğdaylarımız çürüdüğü halde, bir zamanlar, İstanbulun Amerikan, Rus, v. s. buğdayı sarfetmesi bunu pek güzel anlatır. Türkiyenin neticeli nakliyat politikasını tabiat ve coğrafyası ehemiyetli surette kolaylaştırmıştır.Büyük istihsal yerlerimiz denize yakındır, veya deniz kıyılarındadır. İhracat pazarlarında, pek temelli olmasa bile, yıllarca tutunmamızın başlıca sebeplerinden biri de budur.Her iktisadî politika gibi nakliyat politikası da Cümhuriyet devrinde bir yurt zarureti olarak duyulmuştur. Demir yollarının devletleştirilmesi bunun ilk ehemmiyetli neticesidir. Devlet elinde olmıyan demir yollarında ihracatı kolaylaştırmak maksadile tarife politikası yapmak imkânsızdır. Ziraat bankasının buğday iç pazarı için silolar tesis etmek teşebbüsü de büyük bir adım sayılabilir.

Türkeli, muhtelif ihracat eşyası yetiştiren zengin bir ülkedir. Türk, dış pazarda, ehemmiyetli bir ihracat budunu olabilir. Fakat dış pazar güreşini büyük ölçüde kolaylaştıran tedbirlerin, yalnız, teşkilâttan ibaret olmadığını, bundan önce tesirli bir ticaret politikasının ve buna müspet bir temel veren nakliyat politikasının geldiğini söylemek isteriz. Kısa zaman içinde atılmış olan adımlara bakarak, geleceğin manasını anlamak ta güçlük çekmiyoruz. Elbette muvaffak olacağız.

M. Nermi

Almanyada kâğıt paranın karşılığı

BERLIN, 3 (A.A.) — Rayiştağın ikinci kânun sonunda neşrettiği hesap bir ay evvele nazaran his solunur. derecede bir zaiflama vukuunu göstermektedir.

Tedavülde bulunan kâğıt paranın karşılığı gittikçe artmaktadır. Bu karşılık nispeti hemen hemen yüzde otuzu bulmuştur.

Belçika meb'usan meclisinde

BRÜKSEL, 3 (A. A.) — Mebusan meclisi Peuple gazetesinin askerî dairelerde ve kışlalarda dağıtılıp okunmasının men'i hakkında sosyalistler tarafından yapılan istizah neticesinde 69 muhalif ve iki müstenkif reye karşı 84 reyle hükûmete itimat beyan etmiştir.

Sabık Yunan Kralı

LONDRA, 3 (A.A.) — Sabık Yunan kralı Jorj, apandisitten ameliyat olmak üezere tahmin edildiği veçhile kliniğe dün girmemiştir. Ne zaman gireceği halâ belli değildir.

İngiliz-İran muvakkat itilâfı

CENEVRE, 3 (A.A.) — Milletler cemiyeti meclisi, İngiliz İran muvakkat itilâfını tasvip etmiştir.

SOHBETLER

Şiir ve şairlerimiz

İstanbul Halkevinin çıkardığı "Yeni Türk Mecmuası„ nın son sayısında göze çarpan üç manzume var. Biri Orhan Seyfinin, diğeri Yusuf Ziyanın, üçüncüsü de Ahmet Hamdinin.

Orhan Seyfide, ben daima Fuzulinin ruhunu sezerim. "Olur a, olamaz mı? - Sevilmeyenler az mı?„ deyen Seyfi "Ne verseler ona şakır, ne kılsalar ona şad„ Fuzuliyi hatırlatmaz mı?

Seyfi, en şakrak görünen manzumelerinde bile, bize hüzün terennüm etmiştir. Fakat şairi, bu son seneler, her nedense fazla bir yeis bağlamış. Bakın ne diyor:

Ruhumu kaplıyan sonsuz yasımda
Söndü ümidim de, ihtirasım da...
Çmlayor hiçliğim kafa tasımda;
Ben artık şimdiden yarı toprağım.

Bunu okuyanlar, Seyfiyi, kamburu çıkmış, saçları ağarmış bir şair tasavvur ederler. Halbuki Seyfi henüz genç ve dinçtir. Fakat onun bu bedbinliğini, mazur görebiliriz. Çünkü bu lirik şair, harp evveli harp içi devrinin şairidir.

Amma harp sonu şairlerinde, bilhassa gençlerde yeis ve hüzün, mistik bir bedbiniyi affetmemeliyiz. Meselâ Ahmet Hamdinin şu mısralarını okuyalım:

Renkten ve ışıktan örülmüş tenin
Nolur, nolur biraz ben de unutsam,
Kapanıp üstüne boş gecelerin
Bir mezar hüznünde seni uyutsam.

Manzumenin ismi "Yarasa„ sözler mezarlı ve hüzünlü... Amma diyeceksiniz ki:

— Şair hüznü ve yeisi terennüm etmez mi?

Eder, eder amma çok sık değil. Bilhassa hocaların manzumeleri, çok gençlere fena örnek oluyor.

"Mektepli gezetesi„ nde çıkan şu talebe manzumelerine bakınız:

Her taraf karanlık, her taraf kara
Yalnız sahillerde kızıl bir yara;
Kararan denizde kızıllaşarak
Yanıyor bu yara titrek sularda.

Sonra bir başkası:

Penbe bir iz bıraktı güneş mavi sularda,
Kalbimde bir ölünün çöken matemi var da,
Bu guruba bakarak derin acıyla yandım;
Elemler, ıztıraplar kalbimde saklı sandım.

Manzumelerimizden gül ile bülbülü atabildikten sonra, yerine kahkaha koymadık, mezar, yara, ölüm, göz yaşı şürde taht kurdu. Genç şairlerimiz, mistik ve septik lirizmden vazgeçmelidirler. Gençlere, genç ve dinç, coşkun Yusuf Ziyanın lirizmini örnek gösterelim:

Gök, dibinde havuzun.
Sularda ellerimiz,
Bütün emellerimiz,
Anlaştı uzun uzun...

Sular soğuk bir ışık.
Bakıyoruz havuza:
Suda omuz omuza
İki gölge karışık!

Bir kırık ay havuzda
Ağır ağır kayboldu.
Havuz şafakla doldu.
Gün doğdu ufkumuzda...

Gün doğdu, avucundan
Ellerimi bıraktı.
Bir kaç damla yaş aktı
Parmaklarımın ucundan!

Bakın ağlamıyan, dertsiz, elemsiz, mezarsız bir şiir ne güzel oluyor.

* * *

Bugün, genç, çok genç şairlerimizin asıl vazifeleri bütün bütün başkadır. Memlekette, muazzam bir içtimaî hareket var: Türk dili ve Türk tarihi.

Her memlekette, böyle içtimaî hareketlere şairler önayak olmuşlardır. Gençlerimizden, ölüm, yara, kan, elem, gözyaşı değil, öz Türkçe manzumeler isteriz.

Selâmi Izzet

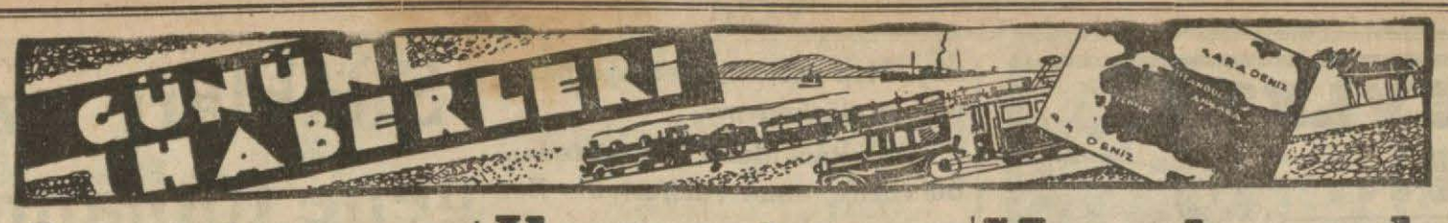

Apartıman

Zarar baş gösterdi, tahvilât alıyorlar

Geçenlerde apartıman yaptırmak hevesinin İstanbulda bir çok kimseleri borç para almak ve apartımanları terhin etmek yüzünden nasıl müzir neticeler verdiğini yazmıştık.

Bir kaç senedenberi İstanbulun muhtelif taraflarında sarî şekilde devam eden apartıman yaptırmak salgınının zararlarını yavaş yavaş kendini göstermiye başlamıştır.

Parası olanlar muhtelif bankalardan da faizle para alarak ve büyük borçlara girerek apartımanlar yaptırmışlardır.

Fakat günden güne çoğalan apartımanlar, diğer taraftan da umumî dünya buhranı apartıman kiralarına tesir etmiş ve geçen sene şubatında 65 liraya kiralanan bir apartıman bu sene 40 liraya düşmüştür.

Geçen seneki vaziyeti hesap ederek apartıman yaptıranlar bu vaziyet karşısında müşkül vaziyette kalmışlardır. Ezcümle birçok alacaklılar da paralarını kurtarmak için kendilerine ipotek suretile terhin edilen apartımanları satmağa başlamışlardır.

Apartımanların bu fena vaziyetini görenler artık apartıman yaptırmaktansa tahvilât almağa başlamışlardır.

Bir kaç günden beri Borsada dahilî tahvilât üzerine epeyce alış ve riş olmuştur.

Mimarlar kongresi dünkü içtimaı

Güzen san'atlar birliği mimarî şubesi kongresi dün alay köşkünde yapılmıştır. Kongreyi idare heyeti namına Sırrı Bey açmış, kongre reisliğine Hüsnü, kâtipliklere de Aziz ve Osep Beyler seçildikten sonra müzakereye geçilmiş ve umumî kâtip faaliyet raporunu okumuş, bir senelik faaliyetsizlik hakkında tenkitlerde bulunanlar olmuştur.

Mimar Faruk Galip Bey, Halkevleri ve mimarlar birliği hakkında kongreye umumî malûmat vermiştir. Kongre, mimarî odaları kanununun bir an evvel çıkarılması hususunda teşebbüsler yapması için idare heyetine salâhiyet vermiştir.

Yeni idare heyeti Samih, Hasan Kenan, Arif, Armenak ve Zeki Beylerden teşekkül etmiştir. İçtimada idare heyetinin senelik faaliyet programı tesbit edilmiş, bilhassa yeni yapılacak hükûmet binalarının mimarlar arasında açılacak müsabakalar neticesinde inşa ettirilmesi için teşebbüslerde bulunulması takarrür etmiştir.

İhracatımız

Arttırılmak için ne yapılmak gerek?

İktısat Vekâleti ihracatımızın arttırılması için ne gibi tedbirler alınması düşünüldüğü hakkında alâkadarların fikirlerini sormuştur.

Toplanacak fikirler tasnif edildikten sonra ihracatımız için yeni kararlar verilecektir.

Öğrendiğimize göre alâkadarlardan bir kısmı ihracatîmızın arttırılması için daimî bir büronun tesisini istemektedirler.

Bu büro ihraç mallarımız için muhtelif memleketlerde mahreçler arıyacaktır. Vekâlet fikirleri toplamaktadır.

İstanbulda konservatuvar binası yapılacak

İstanbul belediyesi konservatuvar binası inşası için 170 bin lira tahsisat koymuştu. Bu tahsisatla pek yakında konservatuvar binası inşasına başlanacaktır.

Belediye yeni bütçesine tiyatro inşası için de tahsisat koymağa karar vermiştir.

Bu karara göre yeni tiyatro binası Beyoğlunda yapılacak ve en asrî şekilde inşa edilecektir.

İstanbul için fidanlık

İstanbul belediyesi şehrin bütün sokaklarına ağaç dikmek için bir fidanlık tesisine karar vermiştir.

Avrupada tahsil eden bir orman mühendisi bu işe memur edilmiştir.

Mühendis; fidanlık için kâğıthanedeki koruyu muvafık bulmuştur.

Koru emlâki milliyeye ait olduğundan belediye bu koruyu satın alacak ve fidanlığı burada tesis edecektir.

51 bin tacir ve esnaf

Ticaret Odası tarafından tescil edilen tacirlerle esnafın yekûnu 51 bini bulmuştur.

Muhtelif sanat ve meslekler üzerinde çalışan bu kadar tacir ve esnaftan hangisinin para kazandığını anlamak biraz müşküldür.

VAKİT
Gündelik, Siyasî Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu
Telefon Numaraları
Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24370
Telgraf adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46
Abone bedelleri :

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 „	1450 „
3 aylık	400 „	800 „
1 aylık	150 „	300 „

İlân ücretleri :

Resmî ilânların bir satırı	10 Kuruş
Ticarî ilânların bir satırı	12,5 Kuruş
Ticarî ilânların bir santimi	25 Kuruş

Küçük ilânlar :
Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Kumkapıda

Balıkçılar arasında kanlı bir kavga

Kumkapıda balıkçı Kigork geçenlerde Panayut isminde bir balıkçile kavga etmiştir. Fakat üzerinden epeyce zaman geçtiği halde Kigorkun Panayuta kızgınlığı geçmemiş olacak ki, evvelki akşam Kigork arkadaşı Bedrosla birlikte Panayutun yolunu beklemişlerdir.

Panayut, karanlıkta eve gelirken birdenbire üzerine atlıyan Bedros ile Kigork adamcağızı sımsıkı bağlamışlardır.

O esnada Panayuta kızgın olan Kigork isminde üçüncü bir şahıs ta hâdise yerine gelmiş ve bu vaziyeti görünce hemen biçağını çekerek Panayutu yaralamıştır.

Ağır surette yaralanan Panayutun feryadı üzerine polisler yetişmiş Bedrosla iki Kigorku yakalamıştır. Panayut hastahaneye nakledilmiştir.

Terkos saatleri baştan başa değişecek

Terkosa ait su saatlerinin ötedenberi bozuk olduğundan şikâyet edilmekte idi.

Belediye terkosu idare etmiye başlayınca mevcut saatleri birer birer değiştirmeğe karar vermiştir.

Ancak elde mevcut ve iyi işliyen saatler olmadığı için belediye Avrupada su saati yapan muhtelif fabrikalardan kataloğlar ve nümuneler getirtmiştir.

Nümunelerden beğenilecek olan derhal sipariş edilecek ve en kısa zamanda bütün terkos saatleri değişmiş olacaktır.

Çırak ne oldu?

Beylerbeyinde ustası kasap Faik efendiyle kavga eden 18 yaşındaki çırak Recep iki gündenberi ortadan kaybolmuştur. Recebin ortadan kaybolma hadisesi şöyle cereyan etmiştir:

Faik efendinin çırağı Recep ustasından 90 lira alacaklı olduğunu bazı arkadaşlarına söylemiş ve dükkândan memnun olmadığını da bildirmiştir. Nihayet evvelki gün bir okka et alarak dükkândan ayrılan çırak Recebi bu sefer ustası Faik efendi karakola bildirmiş ve hırsızlık yaptığından şikâyet etmiştir. Zabıtaca Recep hakkında zabıt tutulaıak ttakibat yapılmış ve kendisi muamele bitince serbest bırakılmıştır. Bundan sonra ustasına fena halde kızan Recep dükkâna dönmemiş ve ortadan da kaybolmuştur. Recebin ailesi iki gün denberi ortada görülmiyen Recebimerak etmekte ve nerede olduğunu araştırmaktadır.

Yükselen tahviller

Paristen gelen bir telgraf üzerine İstanbul borsasındaki Rumeli ve Anadolu demir yolları tahvilâtı birdenbire yükselmiştir.

Anadolu demir yolu tahvilâtı 48,50 liradan 51,80 liraya yükselmiştir.

Altın fiyatı ise 925 kuruştadır.

Kumlarda

Karaya oturan Yunan vapurunu kurtarmak için

Rusyadan Cebelitarika kömür hamulesile gitmekte olan Toksiyorhis Yunan şilebi Çeşme civarında, Sakız adasile Barbaros nahiyesi arasında bir kum adasına oturmuştu.

Bunun üzerine Pire limanına mensup Mösyö Maçasi isminde birisinin tahlisiye vayuru kazaya uğrıyan vapurun imdadına gelmiş ve tahlis ameliyatına başlamıştır.

Bu teşebbüs, bayram arifesinde, Çeşme kaymakamlığı tarafından menedilmiştir. Bu menin sebebi de tahlisiye işlerinin Türk suları dahilinde münhasıran Türk tahlisiye idarelerinin hakkı olmasıdır.

Tahlisiye gemisi ve sahibi Mösyö Maçasi, kazaya uğrıyan vapuru bırakarak Sakız limanına gitmiş ve Yunan Hariciye nezaretine telgrafla müracaat ederek Toksiyarhis vapurunun ikiye bölünmek tehlikesine maruz olduğunu bildirmiştir. Ayni zamanda İngiliz sigorta şirketine de haber verilmiştir. Karaya oturan Yunan vapuru tahlisiyemiz tarafından kurtarılmıştır.

Bulgaristan vakıf işleri veTürk cemaati

Filibeden aldığımız haberlere göre, ora vakıf işleri Bulgar hükûmetinin umulmadık müdahalelerine maruz kalmıştır. Malûmdur ki, Bulgaristanda Türk vakıfları, intihaplı cemaat heyetleri tarafından idare olunur. Bu idare muhtar bir idaredir. Son günlerde, hükûmet, Filibe cemaat heyeti nezdine bir kontrol memuru tayin etmek istemiştir. Cemaat heyeti bu müdahaleyi haksız ve kanunsuz gördüğü için itiraz etmiş, neticede Bulgar Hariciye Nezareti heyetin vazifesine nihayet verip, yerine usulden olduğu üzere üç kişilik bir komisyon tayin eylemiştir.

Dün aldığımız yeni malûmata göre üçler komisyonu da kontrolu kabul etmemiştir. Filibe Türkleri bin imzalı bir istida ile hükûmete müracaat etmişlerdir.

Bundan evvelki hükûmetlere göre Bulgarya Türkleri için çok iyi ve faydalı olan Muşanof hükûmetinin bu meselede haksız yol tutmıyacağını kuvvetle ümit ediyoruz.

Sanayi müşavirliği

İzmir sanayi müfettişlerinden Halit Bey iktısat vekâleti sanayi müşavirliğine tayin edilmiştir.

Müddeiumumi muavinliği

Ankara istintak hâkimi Ferhat Bey İstanbul müddeiumumî muavinliğine tayin edilmiştir.

15 Yıl evelki VAKIT

4 Şubat 1917

— Genç biletçilerin tramvayların kadınlar cihetinde fazla kaldıkları nazari dikkati celbettiğinden şirket tarafından kendilerine tebligatı lâzimede bulunulmuştur.

— Petresburgtan iş'ar olunduğuna göre mektepli elbisesini lâbis bir genç Lenine karşı revolverle ateş etmiş ise de kurşun isabet etmemiştir. Mütecasir tevkif edilmiştir.

— Yeni Osmanlı sefiri Safa Beyin krala itimatnamesini takdim vesilesile Sofya gazeteleri Türk milletine samimî selâmlar takdim etmektedir.

OSMANLI DEVLETİ ÖLÜRKEN...

Muharriri : Celâl Nuri

* İktibas, nakil, tercüme hakları mahfuzdur.

Bir mıktar bozuk, çürümüş beyin... 33 yıl devleti idare etti

Mühim bir arkadaşım, kendisile dostluğu olan bir Avrupalı profesörden naklen anlatıyor:

— Darülfünun tarafından bir büyük lûgatin yazılmasına memur edilmiştim. Böyle muazzam bir eserin vücude getirilmesi için muavinler buldum. Fazla olarak bu bapta malûmatı, ihtisası olanların bana yardım etmelerini rica için gazetelere fıkra verdim, ve, mat - buat vasıtasile ortaya bir kaç mesele attım.

Çok cevap geldi. Bunların çoğunu sepete emanet etmek iktiza ediyordu. Lâkin aralarında hiç ismini duymadığım bir zattan öyle ehemmiyetli bir cevap geldi ki hayran oldum. Acaba muhabirim kim? Bir çok âlimlerin uzun senelerde halledemedikleri meseleleri bu meçhul zat kahramanca halletmiş. Binlerce, belki milyonlarca ciltlik kütüphanelerde yardımcılarımızın bulamadıkları vesikaları bu zat bize bir bir gösteriyor....

Tabiî kendisine teşekkürler yazdım, ve, vakitleri müsait olursa filân gün bize çaya gelmelerini rica ettim.

Cevap: Teşekkürler. Benim bulunduğum yerden ayrılmam mümkün değildir. Vaktiniz olursa filân ve falan günler siz bize çaya teşrif buyurunuz...

Ben gittim. Gösterilen sokak ve numaradaki daire ne idi? Bilir misiniz? Bir timarhane.. Evet: Bir deliler evi. Bu zatın burada müdür, müdür muavini, doktor gibi bir memuriyette olduğunu sandım.

Muhatabımın ismini verdim; kapıcıdan soruyorum.

— Efendim, bu adamı göremezsiniz; çünkü zırdelidir!

Hayretler içindeyim. Böyle âlim bir zatı velev zır deli olsun görmek lâzım. Merakım bir kat daha arttı. Müdüre müracaat ettim. İşi anlattım.

—Öyle ise buyurunuz. Lâkin bu hasta bağırır, çağırır, ısırır, insanın üzerine hücum eder. Onun için, lûtfen, yanında on dakikadan fazla kalmayınız. Çılgın âlimin huzuruna kabul edildim. Gerçekten derya gibi engin ilmi var. Yanında bir çeyrek saat kaldım. Çok şükür ayıklık zamanı idi.....

* * *

Amiyane bir taksime göre deliler dört çeşittir: Deli, zırzır deli, zırdeli, hınzır deli..

Otuz iki sene memleketin mukadderatına şeriksiz hâkim olan Abdülhamit, kelimenin tıbbî manasiyle hakikaten deliydi. Hangı kısımdan?. Beşinci bir kısım açıyoruz: Cahil deli.. Ağabeysi beşinci Murat gibi olsa (yani zırdeli) iş kolaydı..

Saraym biri timarhane addedilir ve oraya tıkılırdı. Lâkin Abdülhamit ekseriya dürüst iş yapardı, plân kurardı, vezirlerinin kusurlarını bulacak derecede iyi hareket ederdi. Bunun içindir ki süslü asır tahtında herkese galebe etti. Delinin bu kısmı pek fenadır.

(Cahil deli) dedik.. Maksadımızı ispat edelim..

Abdülhamit yirminci asrın başında padişahtı. Yirminci asır?. İlmin, irfanın, edebiyatın, san'atin, "endüstri,, nin bu derece münkeşif olduğu, telsiz telgraf, röntgen, infilâk motörü, gramafon asrî, Einstein'in nazariyelerini ortaya dökтüğü bir devir.

İşte, eski padişah, Edison'ların Marconi'lerin muasırı olduğu halde bilği itibariyle çöl şeyhlerinden ileri değildi..

Evet! İrfan ve medeniyet eserlerini görüyor; lâkin bir çocuğun, beş yaşında bir mahlûkun görmesi kabilinden... Kocaman bir imparatorluğa konmuş; fakat idare ilminin elifbasından bihaber. Kötü bir imlâ.. Okuduğu, daha doğrusu okuttuğu munhasıran polis romanları ve hafiye jurnalları.. Dimağında kofluktan başka bir şey bulunmıyan zenci harem ağaları ile çetrefil dilli çerkes karıların elinde. Efendiliğinden menkul ve zirleri hep sabık uşaklardı, ağalardı.. İsimleri lâzım değil, çünkü onları herkes bilir. Fakat kafası entrika ile dolu.. Tehayyüz etmesi kabil olan herkesi atlatmak en birinci işi..

Abdülhamit entrika ile tahtına geçmişti. Mithat Paşayı öldürtmüştü.. Onun içindir ki en büyük korkusu tahtından yuvarlanmak ve katledilmekti.

Bu iki korku padişahın sinirlerini iyiden iyiye bozdu. Rüzgârın esmesinde, Amerikada bir zelzelenin vukuunda, Transwoal muharebesinde, Çinde cümhuriyet ilânında kendisinin hal'ı, katli mukaddimesini görürdü.

Otuz iki buçuk senede bir gece olsun rahat uyuyamıyan bir zavallı.. Bu hastalığa Fransızca Manie de la Pedsecution, doktor Türkçesinde (daül - itisaf) derler.

Hükûmet sisteminin esası budur. Millet, uzun müddet, bu hastalık tarafından idare edildi. Tek adamın hükûmetine (Monarchie) derler.. Hayır, Abdülhamit idaresine bu ismi veremem. Haydi garp kamusuna ben de bir kelime hediye edeyim. Bu idare bir (Trelarchie) kaçık hükûmetiydi.

Meselâ Almanya elçisi gelmiş.. Tatlı tatlı görüşüyor.. Lâkin padişah da birdenbire bozulmakta... Gözlerin feri uçmuş, eller terliyor. Vücut soğumuş. Padişah güçlükle lâkırdı ediyor.. O sırada ne oluyordu; bilir misiniz?. Sultanhamidin önünden (Taif) hapishanesinin, Mithat Paşanın hayaleti geçiyordu.

Padişah hazırlanmış. Senede bir köprüyü veya denizi aşacak, eski saraya gidecek.. Peygamberin hırkasını ziyaret edecek ve ettirecek.. Herkes huzurdan geçiyor, lâkin padişahın rengi bozuk.. Suratı asılmış.. Hep sabit bir noktaya bakıyor, ne düşünüyor:

— Sultan Murat Çırağanda... Bu vazife, onun vazifesiydi.. Ben gasıbım, saltanatım yalandır. Yarın, yok yarın değil belki bugün, belki şimdi, Muradın taraftarları benim yakamdan tutacaklar; beni Çırağana, onu Yıldıza göndereceкler.. Tezkereler bu gece bana değil, ona arzedilecek.

Unutmaynız ki Abdülhamidin vücudunda otuz mecnun dedenin ruhu yaşıyor.. Kardeşlerini, yeğenlerini, evlâtlarını katleden padişahların çılgın Sultan İbrahimlerin, hepsinin varisi bu adam.

Ve bu adamdır ki 30milyondan fazla halka 30 seneden ziyade hükmetmişti!. Milleti idare eden kendi iradeti, kendi meb'usları, yahut kendi akıllıları değil, bir insanın kafa tasının içinde bir miktar çürük ve bozuk dimağ..

* * *

Sultanhamidin işlerinde ıttıratsızlık vardı. Bunun da sebebi, doğru dürüst düşünürken birdenbire gözünün önüne hayaletler çıkmasıydı.

Şahidi olduğum bir vak'adır: İmam Yahya ısyan etmişti. Yemen vilâyetinin merkezi olan "San'â,, yı zapt, vali ve kumandanı hapsetmiş, saltanat sürüyordu.

Padişahın telâşını tasavvur ediniz.. İmam kendisine halife ve padişah, hem galip ve muzaffer hükûmdar derken bir gün "Menaha,, kaza merkezini ve telgrafhanesini basar, Abdülhamide şu telgrafı çeker: "Efendim, münafıklar aramıza girdi. maruzatım vardır . . Nasıl ve ne suretle bildireyim?,,

Galip bir düşmandan gelen bu telgraf üzerine sarayda hayretle karışık bir kargaşalık oldu. Büyük babam Cezairi Bahrisefit valisi Abidin Paşa Yemen işleri için İstanbula çağırılmıştı.

Reislik ettiği komisyonda ben kâtiplik ediyordum. Süveyşe yaklaşan bir vapur Hüdeydeye geri gönderildi. İmamın mektubu en acele vasıtayla alındı.

Vapur için kanal ücreti telgrafla irsal kılındı. Biraz sabırdan sonra vapur göründü, demir attı, evrak saraya geldi.

Tercüme komisyonu: Ebülhüda, Arap İzzet, büyük babam.. Araplar dikte ediyorlar, ben de yazıyordum. Her dakika mabeyinciler ve siyahî müsahipler içeriye giriyorlar: — Şevketmeap efendimiz ayak üstünde bekliyor! diye heyeti sıkıştırıyorlardı.

Tercüme sonuna geldi.

Ebülhüda Efendi üstünü süpürdü. Sakalını taradı.. Başına gayet ağır bir koku sürdü.. Zarfın içine yerleştirdiğimiz tercümeyi aldı, kapıdan çıktı. Ayakta sabırsızlanan Abdülhamit nerede?. Yok .. Ebülhüda Efendi kendisini kovalıyor, kuvalıyor, bulamıyor.

Abdülhamit şeyh efendiyi kabul etmedi. Getirtilmesi için kanaldan Hüdeydeye vapur, Menaha'dan Hüdeydeye asker müfrezesi gönderilen o mühim mektubu Sultan Hamit okumadı! O mektubu ki bir an evvel tercüme edilmesi için dokuz doğuruyordu.

— Neden, niçin?.

Bunun sebebini bana sormayınız.. Bu hususta sizin muhatabınız olsa olsa pek muhterem doktorlar olabilir.

Celâl Nuri

Silâhları azaltmak için gene toplanmıya başland

Anlaşamamazlıkları dağıtmıya Fransı plânı muvaffak olacaktır, deniyor !

CENEVRE, 3 (A.A.) — Silâhları koruma konferansı, reis M. Henderson tarafından dün açılmıştır.

M. Henderson, silâhları azaltma hakkındaki umumî mukaveleyi konferansın iki aya kadar kabul etmesi temennisinde bulunmuştur.

Fransız mümessili M. Massigli alâkadar hükûmetlerin iki aydan beri uzun uzadıya tetkike vakıt buldukları Fransız plânı hakkında delillere müstenit mütalealar, yahut isabetli ve açık tenkitler yürütülmesini rica etmiş ve demiştir ki:

"Müzakere esnasında ortaya çıkabilecek eksikleri tamamlamaya ve anlaşamamazlıkları dağıtmağa M. Pol Boncur pek yakında imkân bulacaktır. Bu işi bir neticeye bağlamak zamanı gelmiştir. Fransız plânı ise bu meseleyi neticelendirmek maksadını gütmektedir.

Bu sözlerden sonra M. Massigli Fransız plânının başlıca noktalarını hatırlatmış, her devletin hususî şerait altında silâh kuvvetlerinde yaptığı tenzilâtla emniyet ve selâmetin — Sulhu yeni temeller üstüne kurulması suretile — artıp kuvvetlenmesi arasında çözülmez bir bağlılık bulunduğunu ısrarla beyan etmiştir.

M. Massigli, sözlerine şu suretle devam etmiştir:

"Fransız plânı hukukî vaziyetçe —bütün devletlerin selâmetini temin edecek bir rejim dahilinde olmak şartile — beraberlik esasını muvafık surette temin edecek bir rejim dahilinde olmak şartile —beraberlik esasına muvafık surette vücuda getirilmiştir.,,

M. Massigli Fransanın alâkadar memleketleri büyük gayret ve cedi göstermeğe davet ettiğini de hemmiyetle kaydetmiştir.

Fransız plânını hatırlatıyorlar !

CENEVRE, 3 (A.A.) — Silâhları azaltma konferansının ilk içtimaında M. Massigli Fransız plânının havi olduğu umumî esasları hatırlatmış, bu plânın 23 temmuz 93 tarihli beyannamede kaydedilen neticelerin yerini tutmak değil fakat onları tamamlamak gayesi güttüğünü tekrar etmiştir.

M. Massigli kontrol, hava nakliyatının beynelmilel bir hale konması ve silâhlanma masraflarının tahdit edilmesi meselelerine Fransız murahhas heyetinin en büyük ehemmiyet verdiğini de söyledikten sonra beyanatına şu suretle nihayet vermiştir.

"Silâhları azaltma hakkında yapılacak mukaveleye askerî bütçelere doğrudan doğruya teallûk edecek hüküm ve maddeler ilâve edememesi aklın almıyacağı bir hareket olur.,,

PARİS, 3 (A.A.) — Journal gazetesi silâh kuvvetlerini azaltma konferansının tekrar açılıp faaliyete geçmesi münasebetile neşrettiği bir makalede ihtiyatlı ve ihtirazlı bir lisan kullanmıştır.

Bu gazete, konferans müzakerelerinin, Almanyanın intihabat devresi dolayısile tereddüt halinde kalacağı 5 mart tarihine kadar faal ve müessir bir surettee cereyan edemiyeceğini ehemmiyetle kaydetmektedir.

TAKVİM

	Cumartesi 4 Şubat 9 Şevval	Pazar 5 Şubat 10 Şevval
Gün doğuşu	7,10	7,08
Gün batışı	17,27	17,30
Sabah namazı	6,46	6,46
Öğle namazı	12,28	12,28
İkindi namazı	15,10	15,12
Akşam namazı	17,27	17,30
Yatsı namazı	18,59	19,02
İmsak	5,29	5,27
Yılın geçen günleri	35	36
" kalan	331	330

HAVA — Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre, bugün hava temamen kapalı ve garbî istikametlerden rüzgârlı olacaktır. Yağış ihtimalı kuvvetlidir. Dünkü sıcaklık en fazla 6, en az 4 derece, hava tazyiki 762 milimetre idi.

Radyoda

İSTANBUL — 18 den 18,45 e kadar saz-(İnci Hanım ve Melek Hanım), 18,45 ten 19,30 a kadar orkestra, 19,35 den 20 ye kadar Fransızca ders (müptedilere mahsus), 20 den 20,30 a kadar Hazım Bey tarafından Karagöz, 20,30 dan 21 e kadar saz (Müşerref Hanım), 21 den 21,30 a kadar Hafız Ahmet Bey, 21,30 dan 22,30 a kadar orkestra, Ajans ve borsa haberi, saat ayarı

İstanbul Belediyesi

Darülbedayi Şehir Tiyatrosu Temsilleri :

Bu akşam saat 21,30 da

Sarı Zeybek Operesi

Umuma

Sarı Zeybek Operetinin son haftasıdır.

§ Bir güne mahsus olmak üzere pazartesi akşamı üç perdelik piyes Renkli Fener oynanacaktır.

Teşekkür

Bozüyük tapu memuru Mustafa Nuri Beyin vazifesine karşı gösterdiği hassasiyet ve alâkaya alenen teşekkür ederim.

Basri Paşa zade Kemal

VAKIT neşriyatı

Fevkalâde heyecanlı bir roman

Suanalı münkir

Asrımızın en meşhur ediplerinden Gerhart Hauptmann'ın eseridir. Bir papazın fevkalâde heyecanlı, meraklı, coşkun aşkını, san'atkârane bir şekilde anlatır.

Tevzi yeri: Ankara caddesinde inkılâp kütüpanesi. Fiatı 25 kuruş.

VAKIT'ın edebî tefrikası № 33

CANIM AYŞE

Selâmi Izzet

Şefik Nuri bey kızının telâşını da farketti ve ona son ve kat'î darbeyi vurmak istedi:

— Değil. Yeğeninin saadeti için evlenmemesini istiyor. Kendisile görüş, sor, sana söylesin.

Ayşenin başı önüne düştü.

Şefik Nuri bey geniş bir nefes aldı. Ayşenin fikirlerini altüst etmiş, kanaatini sarsmıştı. Ahmet beyle görüşmesi de iyi olacaktı.

Ayşe düşünüyordu:

"Ahmet Barunî beyle nasıl görüşeceğim?,,

Görüşecekti. Görüşecek ve onun maskesini yüzünden sıyıracaktı.

İçinden kabaran isyanla hararetleniyordu.

Ahmet Barunî bey nihayet Kemali kendine evlât etmek istemezdi. Bu onun hakkıydı. Fakat ona iftira etmek, onun aleyhinde bulunmak, onun kıymetini küçültmiye çalışmak hakkını haiz değildi.

Daha dün, ticaret âleminde, Kemalin yüksek kabiliyetinden bahsediyorlardı.. Bu müessesede çalışmasının memleket için çok faydalı olduğunu, birkaç sene sonra, devletin kendisinden çok istifade edeceğini söylüyorlardı.

Bu sözler, kuru medihten ibaret değildi. Şu halde, Ahmet Baruni beyin sözlerine ne mâna vermeliydi?.

Ayşe yerinden kalktı, kapının önüne çıktı.

uzakta, küçük köşk, sanki bir toz tabakası altında kalmış, bir sisle kaplanmış, bakımsızmış gibi duruyordu. Uzaklarda çalışan nişanlının yuvasında bir gariplik çökmüştü.

Ayşe de gönlünde ayni garipliği hissetti ve birdenbire iliklerine kadar titredi.

Bahçede Ahmet Baruni bey dolaşıyordu..

Şıklaşmış, süslenmiş, kozmetiklenmişti. İstanbula geldi geleli göbeğini eritmişti. Yanaklarında pudra eksik olmıyordu.

Gençleştiğine kaniydi. O gün Ayşeye kur yapmağa hazırlanmıştı..

Kemal gitti gideli, genç kıza tek kelime söylememişti. Biraz daha Kemali unutmasını bekliyordu.

Bugün artık vakit saat gelmişti.

Uzaktan o da Ayşeyi gördü.

Yaklaştı.

— Sıcak size yakışıyor. Yanaklarınız gül bahçesine benzemiş.

Ayşe isyan etti. Ona nefretini haykırmak, babasının yanında ondan izahat istemek arzusunu duydu..

Fakat bu adamla açıkça konuşmanın yanlış bir hareket olduğunu idrak etti.. Sadece dedi ki:

— Bugün liriksiniz!

Gülümsemeğe gayret etti.

Şefik Nuri Bey, kızının çok sinirli, fazla asabî olduğunu anladı.

Eline bir kitap aldı, okumağa başladı..

Kızı ile Ahmet beyin yalnız konuşmalarını daha muvafık buluyordu..

Bu, Ayşenin de işine geldi, Ahmet beyin de hoşuna gitti.

Beraber bahçeye çıktılar..

Havuzun yanında, söğüdün altındaki tahta kanapeye oturdular..

Ahmet bey güldü:

— Güzel olduğunuzu duyduğunuz zaman seviniyorsunuz değil mi?.

— Kemal söylediği zaman sevinirdim.

Ayşe, sözü Kemale intikal ettirmek arzusundaydı.

— Biçare Kemal, size iltifat etmek için, kimbilir kitaplardan ne cümleler ezberlemiştir.

Ayşenin elleri titriyordu:

— Bana iltifat etmek için başkalarının sözlerine ihtiyacı var mıydı?.

— En güzel aşk sözleri, romanlardan ezberlenen cümlelerdir. İnsan cidden sevdiği zaman öyle heyecanlıdır, ki değil güzel cümle, basit söz söylemek iktidarını kendinde bulmaz.. Size erkeklerin sırrını ifşa ettiğim için kızmayınız.. Biz zalim erkekler, hepimiz böyleyiz..

Ayşe, kurnazça dedi ki:

— Zannetmem ki, Kemal de..

Ahmet bey sözü kesti:

— Böyle bir kurnazlığa baş vurmuş olsun! Diyeceksiniz değil mi? Siz erkekleri hiç tanımıyorsunuz.. Amma bu da sizin lehinize.. Erkekler yirmisinden kırkına kadar metelik etmezler.. Onların ruhu kırkından sonra temizlenir.. Yalandan kaçarlar, sahtelikten ancak o zaman hoşlanmazlar.. Vicdanlı erkek, kırkından sonra hasıl olur..

Ahmet Baruni beyin vicdandan bahsetmesi gülünçtü. Ayşe, soğuk kanlılıkla sordu:

— Kemal her erkeğe benzer mi?..

Ahmet Baruni bey sevindi Ayşe şiddetle reddedeceğine sual soruyordu.. Demek Kemali fazla sevmiyordu.. Aşkı bir hevesten ibaretti.

İhtiyar kurt, Ayşenin kurnazlığını anlamadı.. Cevap verdi:

— O, hepsinden iyidir.. Ahlâkı fena değildir. Yalnız bu kaideden hariç kalamaz.. İnanın Ayşe hanım her genç erkek, her genç kızı aldatır..

Bu söz, Ayşenin bir kulağından girip bir kulağından çıktı..

Ahmet Baruni beyin hiç bir sözüne inanmıyordu.. Onun yalancı bir adam olduğuna inanmıştı.

Sözü istediği tarafa getirmek için dedi ki:

— Ahlâkını anladık, ya zekâsı? Onun yüksek zekâsını, iş hususunda kabiliyeti takdir ediyorlar.

— Kabiliyetsiz değildir. Yalnız çok fazla methedildi, fazla şımartıldı.. Bu yüz vermeler, onun terakki etmesine mâni oldu.

— Bilâkis, ben onu terakki etmiş zannediyordum.

Ahmet Baruni Bey güldü:

— Siz, bu gibi işlerden nasıl anlarsınız?.. Onun terakki edip etmediğini nereden bileceksiniz?.

— Sizin bu hususta tecrübeleriniz var. Siz bilirsiniz. Sizin fikriniz nedir?

İhtiyar kurt, yavru bir tilki gibi tuzağa düştü:

— Kemal, zannedildiği kadar kabiliyetli değildir. Günden güne de alçalıyor. Lüzumu kadar çalışmıyor. Bütün işleri gören müdür muavinidir. . .

Ayşe, zangır zangır titremiye başladı. Az kalsın, Ahmet Beyi tokatlıyacaktı.

Gözleri döndü, adeta ağzı köpürdü. İhtiyar Mısırlının suratına dik dik bakarak, sesinin bütün kuvveti ile ve sesini perde perde yükselterek haykırdı:

(Arkası var)

Hukuk talebesi cemiyeti kongreyi akdedebildi

Dün halkevinde saat (14) te toplanan hukuk talebesi cemiyeti umumî heyeti, 20-1-933 tarihinde ekseriyetin bulunamaması yüzünden tehir edilen içtimaına devam etmiş; Aşağıdaki meseleler görüşülerek karara raptedilmiştir.:

Münhal bulunan kongre divanı kâtipliklerine Hakkı, Nuri ve Enver Beyler seçilmiş ve kongre divanının teşekkülünden sonra nizamnameyi tadil encümeni tarafından tadil ve tabedilerek lâyiha halinde azaya dağıtılan nizamname kabul edilmiş ve bundan sonra cemiyetin hali hazır vaziyeti; bugüne kadar sürüp gelen ihtilâflar mevzuu bahsolmuş, umumî heyet, eski idare heyetinin istifasını kabul ve cemiyetin eski nizamnamesine göre seçilmiş bulunan, artık bugün hukukî bir hamiyeti olmıyan cemiyet talî teşkilâtının da infisahını ittifakla teyit ettikten sonra kabul edilen yeni nizamnameye göre, cemiyetin yeni idare ve teftiş heyetlerile haysiyet divanını seçmiştir. İntihap neticesi berveçhi zirdir:

İdare heyetine her sınıftan üçer kişi olmak üzere: Lütfi, Hulûsi, Cevat, Hilmi Arif, Celâl Sahir, Belkis Ziyaettin, Kemal, Kerim, Rifat Nuri Yılmaz Hanım ve Beyler...

Teftiş heyetine her sınıftan ikişer kişi olmak üzere: Hulûsi, Namık, Nuri, Nahit, Adnan, Niyazi Beyler...

Haysiyet divanına her sınıftan dörder kişi olmak üzere: Enis, Ruhi, Savni, Samim, Şükrü, Mitat, Ricai,Zinnur,Şahap, Nurullah,Melih Şevket Beyler seçilmiş; idare heyetine yedek aza olarak —her sınıftan ikişer kişi olmak üzere— İsmail, Sadi, Müştak, Mesut, Fehmi, Ferit Beyler seçilmiştir.

Umumî heyet, yeni idare heyetine bir takım salâhiyetler vermiştir. Biran evvel işe başlamak hususunda umumî heyetin gösterdiği arzuyu nazarı dikkate alan idare heyeti de vazife taksimini yaparak çizmiş olduğu proğram üzere faaliyete girişmiştir.

Kazanç vergisinden istisna edilenler

ANKARA, 2 — Son şklini alan yeni kazanç vergisi lâyihasında bir kısım halk vergiden istisna edilmiştir. İstisnalar şunlardır:

Aylık kazançları 15 liraya kadar olanlar, muharrirler, sınayi ve ziraat işleri, seyyar satıcılar,.

Muafiyetlerin tesisinde birinci derecede ele alınan vaziyet: maişet iş bölümü ve memleket iktısadiyatının umumî vaziyetine göre himaye edilmesi lâzımgelen sınıfların ve spor hayatının bir vergi mevzuu içinde mümkün olduğu kadar az tazyik görmelerine matuf bulunmaktadır.

Projede mükellefiyetin tesisi bahsi üzerinde bilhassa durulmuştur.

Mevcut kanun bilânçoya müstenit beyanname, muamele ve satış hasılat ve masarifi beyanı gibi muhtelif şekilleri ihtiva ediyordu.

Bunların bilânçoya müstenit beyanname usulü şimdiye kadar cereyan eden tatbikata göre ne mükellefler ve ne de mal memurları tarafından lâyikiyle ve kanunun istediği şekilde tatbik edilmediğinden blânçoya müstenit vergi alınması aleyhine bir cereyan hâsıl olmuştur.

Iktısadî Haberler

Aydın incir müstahsilleri ortaklığı faaliyette

"Kooperatifçilik,, in bize verdiği malûmata göre Türkiyenin hemen hemen yegâne müstahsiller teşkilâtı olan "Aydın İncir Müstahsilleri Kooperatifi,, halen beynelmilel kooperatifçilik âleminde tamamen tanınmış ve mühim teşekküller ile filen de münasebete girişmiştir. Avrupada mevcut büyük kooperatiflerle meselâ Almanya, İskandinavya, Belçika, Fransa, Macaristan istihlâk kooperatiflerile girdiği temasta ortaklarının yetiştirdiği mahsulleri tanıtmak fırsatını elde etmiştir. Şimdiye kadar kooperatifin mesaisi yalnız incir mahsulüne inhisar ederken Alaşehir üzümcülerinin satış kooperatiflerile tesisi münasebet ederek üzümlerimizi de Avrupa müstehlik kooperatiflerine tanıtmak imkânını elde etmiştir. Nitekim İzmire gelen İngiliz kooperatifler mütehassısları derhal Aydın incir müstahsilleri kooperatifini ziyaret etmişler ve ayni zamanda ziyaretlerini Alaşehire kadar uzatarak Alaşehirdeki üzümcüler kooperatifinin teşkilâtını ve üzüm mıntakasını görmüşlerdir.

Mütehassıslar heyeti bu ziyaretten o kadar iyi intibalarla dönmüşlerdir ki, incir ihtiyaçlarını hemen kâmilen Aydın teşkilâtından ve üzüm ihtiyaçlarının en mühim kısmını da gene ayni müessesenin delâleti ve onun idaresi altında olan Alaşehir kooperatifinden mübayaa etmişlerdir. Gün geçtikçe Avrupada bilcümle istihlâk kooperatiflerinin doğrudan doğruya müstahsil kooperatiflerimizden ihtiyaçlarını temin edecekleri ve müstahsillerimizin kooperatifleri sayesinde emin ve istifadeli mahreçler bulacağı şüphesizdir.

Kooperatif bankası

İstanbulda ilk evvel açılan Liman İstihlâk kooperatifi belediyemizin de açtığı bir belediye istihlâk kooperatifi takip etmiştir. Şehir dahilinde yavaş yavaş kooperatif hareketlerinin kök saldığı görülmektedir. Bazı esnaf kısmının da birer kooperatif yapmak üzere teşebbüse giriştikleri haber verilmektedir. Bu günden güne çoğalan ve esaslı izler üzerinde yürüyen kooperatiflere malî sahada kolaylıklar gösterecek bir kooperatif bankasının da kurulması lâzım gelmekte idi. İşte bu zarureti gören ve Liman kooperatifinin idare mec lisi reisi bulunan Hamdi Bey kooperatif şirketlerinin kredi ihtiyacile uğraşmak üzere hususî bir banka açılması fikrini ortaya atmış ve bu fikre halen müesses diğer kooperatifler de müzaheret etmişlerdir. Haber aldığımıza göre bankanın müessisleri meyanında Liman Kooperatifi kadar belediye Kooperatifi de bulunacaktır. Bu maksatla yakında yapılacak bir toplantıda bankanın nizamnamesi, sermayesi ve çalışma şekilleri tanzim ve tespit edilecektir.

Aydın kooperatifleri

Aydın Ziraat Bankasının yardım ve teşvikile Aydın Kredi Kooperatifleri gün geçtikçe çoğalmaktadır. Bu kooperatiflerin artması köylüyü murabahacılar elinden kurtarmaktadır. Halen Aydın ve mülhakatında teşekkül etmiş 28 adet ziraî kooperatif vardır. Bu kredi kooperatiflerine 238 köy dahil olmuştur. Kooperatiflerin taahhüt olunmuş sermaye mecmuu 457,667 liradır. Bu kooperatifler son sene zarfında 750,000 liradan fazla ikrazatta bulunmuştur. 933 senesinde Aydın ve mülhakatında yeniden bir kaç kooperatif kurulacaktır. Aydında kooperatiflerin gittikçe artması dolayısile bir ziraî kredi kooperatif birliği tesisi düşünülmektedri. Ayni zamanda ortakların istihlâk ifası ihtiyacını temin için bir de istihlâk kooperatifi açmak niyeti kök salmıştır.

Fransada tevkif edilen bir Türk casusu mu?

PARİS, 2 — Bir müddet evvel Paris polis müdüriyeti tarafından esrarengiz bir adam tevkif edilmiş, fakat şimdiye kadar bu adamın hüviyeti bir türlü anlaşılamamıştır. Bu adam, bir şüphe üzerine tevkif edilmiştir. Kendisinin ecnebî bazı devletler hesabına casusluk ettiği zannolunuyor. Esrarengiz mevkufun Fransa aleyhine olarak hesaplarına casusluk yaptığı zannedilen devletler ise Türkiye ile Almanyadır.

Şüpheli mevkuf şimdiye kadar bir kaç defa sorguya çekilmiş, fakat kimin nesi olduğu kat'iyyetle anlaşılamamıştır. Bu adam, ismi nin Rober dö Lil olduğunu, babasının harpte öldüğünü, annesinin ise kibar ve asil bir İngiliz ailesine mensubiyetini iddia ediyor, fakat bir rezalete meydan vermemek için kadının ismini ifşa edemiyeceğini söylüyor. Çünkü kendisi bu kadının gayri meşru çocuğudur.

Rober dö Lil beş lisan konuşan, gayet kuvvetli riyaziye bilen bir adamdır. Son zamanda Madam Stella isimli bir kadının temin ettiği sermaye ile film çeviriyordu. Rober dö Lil bundan bir müddet evvel Berline giderek Türkiyeden gelen hatırı sayılır kimeslerle hususî bazı mülâkatlarda bulunmuştur. Berlin dönüşü esnasındadır ki Rober dö Lil Fransız zabıtası tarafından casusluk yaptığı ithamile tevkif edilmiştir. Fakat bu adam, Berlinde vuku bulan mülâkatını İstanbulda bir film çevirmek için herhangi bir müsaade almak maksadile yapılmış bir teşebbüsü neticesi olarak bildirmiş, şimdiye kadar İstanbula ayak basmadığını da ilâve etmiştir.

Maamafih Fransız zabıtası, fevkalâde zeki, son derece malûmatlı olan mevkufun Turdr isminde bir asker firarîsi olduğunu da zannetmektedir. Onun için Turdr'ın elyevm Londrada bulunan ana ve babası müvacehe için Fransaya davet edilmişlerdir.

Brezilya ile kahve mukavelesi

Brezilya elçisi bu hususta etraflı izahat veriyor

Brezilya sefirile İktısat vekili Celâl Bey arasında bir müddetten beri cereyan eden müzakerele . bir itilâfla neticelendiğini ve me leketimize kahve ithali inhisarı nın muayyen bir zaman için Brezilyaya verildiğini yazmıştık.

İki gün evvel Ankaradan gelen Brezilya elçisi M. Mario de Pimental Brandao dün Tokatliyan otelinde kabul ettiği bir muharririmize bu mukavele hakkında şu izahatı vermiştir:

— Hazırlanan mukavele parafa edilmiş, fakat henüz imzalanmamıştır. Bunun sebebi iktısat vekili Celâl Beyin seyyahatte olmasıdır. Celâl Bey seyyahatten dönünce imza işi yapılacaktır. Bu mukavele, Brezilyanın, az kahve istihlâk olunan memleketlerle yaptığı propaganda mukavelelerine benzemez. Brezilya bu neviden bir mukaveleyi ilk defa Türkiye ile yapmıştır.

Mukavele, Brezilyada kahve ihracatını idare ve tanzim eden "kahve millî meclisi,, ile Türkiye hükûmeti arasındadır.

Türkiye hükûmeti bu mukavele ile memlekete kahve ithali inhisarını Brezilya kahve meclisine, üç sene müddetle vermektedir.

Buna mukabil Türkiye hükûmeti ticarette mahlût kahve satılmasını menedecek, satılan kahveleri bu noktadan kontrola tabi tutacaktır. Fiyatlar şimdikinden ehven ve bir seviyede olacaktır. İhtikâra ve fiyatların yükselmesine mani olmak üzere Brezilya meclisi Türkiyede 12 bin çuvallık daimî bir kahve stoku bulunduracaktır. Bu suretle memleket istihlâkine kâfi gelecek mikdarda daima kahve bulunacaktır.

Şimdiki halde Türkiyede bir senede sarfolunan kahvelerin Brezilyadan geleni 80 - 85 bin çuval kadardır. Bu mikdarın, mukavelenin tatbikine geçildikten sonra 200 bin çuvalı bulacağını da kuvvetle ümit ediyoruz. Çünkü fiyatlar ucuzlıyacağı için saf kahve sarfiyatı çoğalacak, herkes mahlût kahve kullanmıya lüzum görmiyecektir.

Türkiye hükûmetinin memleket te muayyen bir mikdar kahve sarfı hakkında giriştiği hiç bir taahhüt yoktur. Yalnız kahve ithali imtiyazını bize vermiştir.

Kahveler Brezilya meclisi tarafından "sif İstanbul,, olarak verilecektir.

Meclis burada toptancı Türk tüccarlarına muayyen bir fiyat üzerinden kahveleri teslim edecek, bunlar ufak bir kârla kahveleri küçük satıcılara satacaktır. Küçük satıcılar bu kahveyi yüzde beş kârla halka satacaklardır. Hükûmet, meclisin kahveyi toptancı tüccarlara ne fiyat üzerinden verdiğini bildiği için ihtikâra kolaylıkla mani olabilecektir.

Meclis Türkiyede saf kahve sarfiyatını çoğaltmak maksadile, bazı memleketlerde meselâ Pariste Bulvar Hosmanda olduğu gibi, kahve satış yerleri açacaktır. Bunlar evvelâ Ankara, İstanbul ve İzmirde açılacak, kahve ufak torbalarda satıldığı gibi hazır olarak te verilecektir.

Brezilya elçisi M. Brandao

Hazırlanmış olan mukavele bir takas mukavelesidir. Yani Brezilya Türkiyeye ihraç ettiği kahvenin kıymetinde Türk malı almağa mecburdur. Çünkü Türkiyeye sattığı kahvelerin bedeli buradan ayni kıymette mal alıncıya kadar Türkiyede bloke edilecektir. Bunun için şöyle bir hal sureti bulunmuştur:

Brezilye meclisi Türkiyede Türk tüccarlarından bir grupla iş görecektir. Bu tüccarlar meclisin Türkiyeye gönderdiği kahveleri küçük satıcılara verecekler, Buna mukabil Türkiyeden Brezilyaya mal ihraç edeceklerdir. Mal ihraç ettikçe de bunların vesikalarile kahvelerin bedelini Türkiye merkez bankasından alacaklardır. Bu izahattan anlaşılıyor ki, Brezilya sattığı kahvenin parasını alabilmek için Türkiyeden mal ithal etmiye mecburdur.

Türkiyeden Brezilyaya neler ihraç edilebileceğini şimdiden söylemek, benim için müşküldür. Bunu Türk tüccarları bulacaklardır. Şimdiden Türkiyeden bir tüccar bir kaç güne kadar, kahve meclisinin Türkiye mümessili ile birlikte Brezilyaya giderek ora tüccarlarile temas edecek ve Türkiyenin Brezilyaya neler ihraç edebileceğini tetkik edecektir.

Mukavelenin tatbikatında Türkiye hükûmeti ile kahve meclisi arasında çıkacak ihtilâflar iki kişilik bir hakem heyetine havale edilecektir. Bu hakemler de aralarında uyuşamadıkları takdirde İstanbul Ticaret Odası reisi üçüncü ve kat'î hakem olacaktır,.

Brezilya kahve meclisi reisinin istifa ettiği, yeni mukavelenin Brezilyada muvafık görülmediği ve bunun için imzalanmıyacağı hakkındaki şayialar doğru değildir. Bunlar sadece rivayetten ibarettir.

İki memleket arasında doğru posta vapur seferleri ihdası da mevzuu bhaistir. Bu hususta hazırlanan bir proje Brezilyada tetkik edilmektedir.

Fransada

Yeni kabinenin beyannamesi

Bütçe açığına karşı bir kaç yerden maaş alanlar ..

PARİS, 3 (A.A.) — Nazırlar meclisi dün başvekil M. Daladiernin reisliği altında toplanmış ve bütün vaktini hükûmet beyannamesini hazırlamağa hasretmiştir .

Alınan malûmata göre bu beyanname kısa olacak, gerek metni ve gerek havi olduğu fikirler itibarile ruhlu, tesirli ve cesaretli bir mahiyette bulunacaktır.

M. Daladier, beyannameye bazı şahsî düşüncelerini de ilâve edecektir.

Bu fikirler başvekilin mesai arkadaşları üzerinde müsait bir tesir yapmıştır.

Bütçenin açığı

PARİS, 3 (A.A.) — Âyan meclisindeki muhtelif fırkalardan bir çok âza ayrı ayrı vazifelerin bir den ifası dolayısile bir kaç taraftan maaş alınması hususunda görülen sui istimallere karşı mücadele etmek, bütçe açığını kapatmağa bu suretle geniş mikyasta yardımda bulunmak maksadile bir grup teşkil etmişlerdir.

PARİS, 3 (A.A.) — Hükûmet yarın meclislerde okuyacağı beyannamede son intihabat neticesinde teşekkül eden ekseriyeti umumî menfaat namına devletin haiz bulunması lâzım gelen her türlü nufuz ve kuvveti muhafaza etmesi için hükûmete imkân bırakmağa davet edecektir.

Kabinenin başlıca vazifesi malî vaziyeti ve işleri düzeltmek olacaktır.

Bu işin gürülmesine iktısadî buhranla telifi mümkün her türlü tedbirler alınmak suretile azim ve metanet dairesinde devam olunacaktır.

Ancak bu vazifeyi yerine getirdikten sonradır ki hükûmet demokrat esasları dahilinde ıslahat yapmağa girişecek vaziyette bulunacaktır.

Abbas Hilmi Paşa şehrimize geldi

Bir müddettenberi Suriye ve Irakta seyyahat etmekte olan sabık Mısır Hidivi Abbas Hilmi Paşa evvelki gece toros ekspresile şehrimize gelmiştir.

Abbas Hilmi Paşa şehrimizde on gün kadar kaldıktan sonra Avrupaya gidecektir. Kendisine çiftlik müdürü Nâsır Bey refakat etmektedir.

Recep Bey dün Ankaraya döndü

Bayramdan evvel şehrimize gelmiş olan C. H. Fırkası umumî kâtibi Recep Beyefendi dün akşamki trenle Ankaraya hareket etmiş, istasyonda, İstanbulda bulunan mebuslar, fırkanın kaza ve nahiye ocakları reisleri ve diğer birçok zatlar tarafından teşyi edilmiştir .

Zeytinler ve yumurtalar için

Aldığımız malûmata göre iktısat vekâleti zeytinlerimizle ihraç edilecek yumurtalar hakkında birer nizamname hazırlamaktadır.

Bu nizamnameler vekiller heyetinde de müzakere edildikten sonra derhal tatbika başlanacaktır.

Dünya iktısadiyatını düzeltecek konferans!

Evvelâ Amerikanın ingiltereden istediği para meselesi hallolunacak, sonra..

LONDRA, 3 (A. A.) — Röyter ajansının salâhiyettar menbalardan öğrendiğine göre dünya iktısat konferansı, borçlar meselesi hakkında İngiltere ile Amerika arasında yapılacak müzakerelerden evvel toplanmıyacak, davetnamelerin gönderilmesile konferansın arasında en az 3 aylık bir müddet geçecektir.

Davetnameelrin gönderilmesi hakkında henüz hiçbir tertibat alınmamıştır.

Çünkü dava evvelce İngiliz Amerikan müzakereleri hakkında daha açık bir fikir ve hüküm hasıl etmek arzusu gösterilmektedir.

İktısat konferansına memur mütehassısların hazırladıkları ruzname Londrada müsait bir surette karşılanmıştır.

M. Mac Donald ile M. Baldvin M. Evill Çemberlayn, Sir John Simon ve M. Valter Runciman 6 şubatta Amerikanın Vaşington sefiri M. Luidsay ile görüşecekler dir. Bu suretle bunlar borçlar meselesi hakkında adeta bir nazır lar encümeni teşkil etmiş olacaklardır. İngiliz murahhas heyetinin teşekkül ve hareket tarzı hakkında daha sonra nazırlar meclisi bir karar verecektir. İngiliz hükûmetinin ve murahhaslarının fikir ve kanaatine göre Lozan itilâflarının kıymeti zaman geçtikçe artmaktadır. İngiltere ile Amerika arasında yapılacak ilk müzakerelerde ve bunları takip edecek daha başka mükâlemelerde Lozan itilâfları ve bu itilâfların aktile neticelenen konferansta vücuda getirilen ehemmiyetli eser ön safta kalacaktır. Borçlar hakkında kararlaştırılacak tesviye sureti nin Lozan itilâflarına uygun düşmesi icap eder.

Gene İngiliz Amerikan müzakerelerinde dünya iktısat konferansı ve sair memleketlerin bu konferansta işgal hakkına malik oldukları mevki meselesi ön safta tutulacaktır. Çünkü bu memleketlere daha evvelce kendi haklarında zararlı bir tesviye sureti aktedildiğinden dolayı İngiltereyi muahaze etmek için vesile verecek hiçbir beynelmilel itilâf aktedilmiş edilmiyecektir.

Bu umumî mülâhazalar müstesna olmak üzere hükûmet İngiliz murahhas heyetinin Amerikaya vardığı zaman borçlarla münasebeti olan meselelere ait yapacağı müzakere sahasını herhangi bir suretle tahdit arzusunda değildir.

İngiltere hükûmetinin herhangi bir mesele hakkında müzakere kapısını kapamadığına M. Ruzvelti ikna için her şey yapılacaktır.

Konferansın reisliği

LONDRA, 3 (A. A.) — M. Mac Donald, dünya iktısat konferansına riyaset etmesi hakkında kendisine yapılan daveti — bu konferansın Londrada toplanması şartile - kabuletmiştir.

Denizlide konferans

DENİZLİ, 3 (A.A.) — Bu sabah Halkevi salonunda Dr. Kemal B. tarafından Denizlide üç mühim hastalık adlı bir konferans verilmiştir. Salon baştan başa dinleyicilerle dolu idi.

İzmir lik maçları

İZMİR, 3 (A.A.) — Bugün mıntaka lig maçlarına devam edilmiş, İzmirspor Göztepeyi 2 ye karşı 8 ve Karşıyaka spor klübü takımı Altay takımını bire karşı üçle mağlûp etmişlerdir.

F. Bahçenin tebliği

İSTANBUL, 3 (A.A.) — Fenerbahçe II. Kâtipliğinden tebliğ edilmiştir:

Hava kuvvetlerinin ve denizaltı gemilerinin üniformalı ve işareti mahsusayı taşıyan zabitlerine Fenerbahçe stadyomu bilâistisna her maç için biletsiz olarak açık bulundurulacaktır. Fenerbahçe klübü bu kararı vermek ve tatbik etmekle tam ve hakikî birer sporcu olarak tanıdığı sevgili kardeşlerine karşı naçiz bile olmıyan bir kolaylık göstermekten değil, gecikmiş bile olsa ulu bir vazifeyi yapmaktan mütevellit derin bir haz duymaktadır.

Buğday siloları

Ziraat vekâleti Anadolunun mühim merkezlerinde buğday siloları tesisine karar vermiştir. Bu silolar da köylülerde buğdaylarını muhafaza edeceklerdir.

Şimdiki halde yalnız bir kaç mühim merkeze tahsis edilen bu silolar pek yakında bütün buğday istihsal merkezlerinde tesis oluna caktır.

Bizden uzak olsun !

Avrupanın birçok yerlerinde grip salgınıvar. Ingilterede ikihaftada 3500 kişiyi öldüren grip şimdi Almanyaya geçti. Fransaya saldırdı. Oralarda bütün mektepleri kapamıya mecbur oldular. Umumî yerler tatil edildi. Resmimiz Ingilterede satıcı kızların dükkânlarını kapamamak için gribe karşı kullandıkları bir nevi ağızlığı gösteriyor. Bu müthiş salgının bizden uzak olmasını temenni edelim.

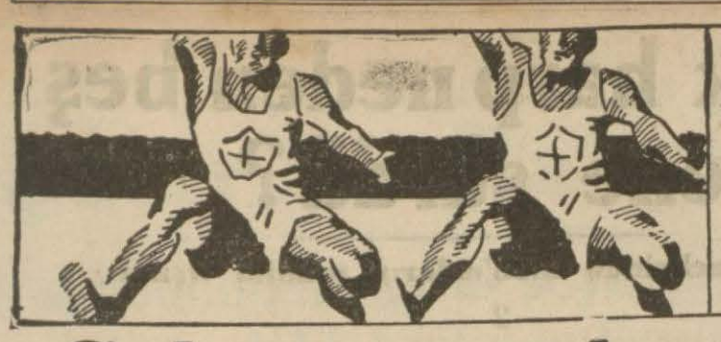

SPOR

Galatasaray kongresi pek hararetli oldu

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

mesele gazetelere intikal ederek muhtelif neşriyat yapılmıştı. Futboldaki mağlûbiyet, Eşref Şefik hâdisesi bu arada kuvvetle ileri sürülüyor, bilhassa kongrenin en heyecanlı münakaşalarına esas olacak gibi görünüyordu.

Filhakika kongrede bu iki hâdise de üzerinde bilhassa durulan iki mesele oldu. Bununla beraber klübün reisi Fethi Beyin mukni tavırları ve heyecanlı cevapları, kongre reisliğine seçilen avukat Nazmi Nuri Beyin daha çok hissî cepheden kuvvet alan maharetli idaresi ve nihayet idare heyetine müzaharet eden grupun kuvvetli bir ekseriyet şeklinde tebarüz edişi kongre üzerinde esen asabî havanın mutedilleşmesini, derece derece sakinleşmesini mucip oldu.

Stadyom hissesi ve hesaplardaki karışıklık günün ilk hararetle konuşulan mevzuu idi. Reis Fethi Bey uzun ve hararetli izahat verdi. Acı şikâyetlerde bulundu. Esefle karşılanacak vaziyetleri (malî ve idarî inzibatsızlık) ta bulduğunu söyledi. Bu inzibatsızlığı da doğuran âmilin, ne istediği belli olmıyan fakat ayni zamanda dinmiyen muhalefet havası olduğunu anlattı. Münakaşalar başlıyordu. Klübün eski ve yaşlı azasından Mazlûm Bey, Galatasaraylı kardeşler arasında beliren bu lüzumsuz münakaşaların eski Galatasaraylıları fevkalâde tazip ettiğini iki tarafın da anlaşmaması için hiç bir sebep olmadığını basit fakat samimî sözlerle işaret ederek asabiyeti tadil etti.

Arada idarî ve malî inzibatsızlığa sebep olanların meydana çıkarılmasını, klüpten atılmasını, havanın değiştirilmesini istiyenler vardı. Suat Bey inzibatsızlık olduğunu tasdik ettiğini ve acı tenkitlere sebep olan hâdiselerde futbol birinci takımının ele başı olduğunu, birinci takımın bir çok idare heyetlerinin başını yediğini, kabahatin çalışmıyan ve âdeta hissiz bir hale gelmiş görünen bazı futbolcüler de olduğunu iddia etti.

Bundan sonra futbol umumî kaptanı Muslih Bey söz alarak futbol vaziyeti üzerinde hesap verdi. Arkadaşlarının müttefikan ısrarile yedi sekiz ay evvel iş başına geldiğini, bir sene evvel liğ maçlarına iştirak ettirilmemiş ve dolayısile âtıl kalmış, formunu kaybetmiş bir takım bulduğunu bundan sonra oyuncuların sakatlanması talisizliğile karşılaştığını, mektepli oyuncuların klüplerde oynatılmaması kararı da buna inzimam edince vaziyetin çok müşkülleştiğini buna rağmen imkân nisbetinde çalışıldığını ve bu vaziyette alınan neticelerin tabiî sayılması lâzım geldiğini güzelce izah etti.

Bundan sonra atletizm ve denizcilik raporları okundu ve takrirlere geçildi. Eşref Şefik Bey kararı hakkında iki takrir verilmişti. birisinde idare heyeti kararının tasdiki diğerinde Eşref Şefiğin heyeti umumiye tarafından dinlenildikten sonra hakkında karar verilmesi teklif ediliyordu. İkinci teklif Sadun Galip Bey tarafından yapılmıştı. Söz alanlar lehinde ve aleyhinde olarak sırasile söylediler, iki takririn birleştirilmesini, yaşlılardan mürekkep bir heyet kurulmasını, kendisine hakkı müdafaa verilmesini istiyenler oldu. Bu arada Sadun Galip Bey takriri üzerinde söz alarak:

— Ben Eşrefi müdafaa edecek değilim. Fakat bir Galatasaraylının hakkından bahsedeceğim. İdare heyeti kendisine sormadan, ihtar etmeden bu işi yapmamalıydı. Kendisine yazılan tezkerede hüsnü niyet vardı. Fakat gazetelerle yapılan ilânda bu yoktu. Kendisine müdafaa hakkı veriniz, niçin çekiniyorsunuz, dedi.

Bu sözleri öbür taraf şiddetle karşıladı:

— İdarenin kararı doğrudur. Bilâkaydü şart ihracı lâzımdır. Ali Naci Bey bile bize bu kadar hakaret etmemişti. Divanı haysiyete gidilmesine de lüzum yoktur. Heyeti umumiyeden yüksek haysiyet divanı olmaz. Eski idare heyetleri, satışı iki yüzü geçmiyen bir mecmuada yazdıkların dan dolayı bir kaç Galatasaraylıyı bu şekilde ihraç etmişlerdi. Şimdi satışı bundan çok yüksek olan bir gazetede böyle şeyler yazan bir azanın ihracına neden itiraz edenler bulunuyor? denildi.

Bazı sözler alkışlarla karşılanıyordu. Nihayet Fethi Bey de söz aldı. İdare heyetinin, bu karara rağmen kendisinin hâlâ arkadaşı olan Eşref Bey hakkında bu kararı nasıl verdiğini anlattı. Azanın bu hususta takrirler vererek klübe sokulmamasını istediklerini söyledi:

— Bununla beraber arkadaşlar belki biz yanıldık, zarar yok. Siz kararınızı veriniz, biz gideriz, dedi.

Takrirler reye konacaktı. Yapılan bir işaret üzerine Fethi Bey salonda bulunan talebenin salondan çıkmalarını emretti. Talebe çıktı ve evvelâ ihraç kararının tasdikini istiyen takrir reye kondu. Salonda bulunanların altıda beşi ellerini kaldırmışlardı. İkinci takrire on on beş el kaldırılmıştı. Eşref Bey hakkında idare heyetinin kararı kongre tarafından bu şekilde kabul edilmiş oluyordu. Bu karar bir hayli de alkışlandı.

Sıra yeni bir idare heyeti seçmiye gelmişti. Ekseriyet eski idareheyetinin ipkasını istiyordu. Fethi Bey, işleri çok olduğunu, gördüğü hareketler karşısında çok üzüldüğünü ve yıprandığını, fe . sıfatile daha çok çalışacağını fakat idare reisliğini aslâ kabul etmiyeceğini söyledi ve bir kaç defa tekrarlanan arzulara, şiddetli ricalara rağmen kabul etmemek te sonuna kadar ısrar etti. Fethi Beyden sonra reisliğe en kuvvetli namzet Âbidin Daver Beydi. Fakat Daver Bey de ayni tecrübeyi evvelce geçirdiğini hatırlatarak kabul etmiyordu. Arkadaşlarını kendisi seçmesi şartile bile kabul etmemekte o da ısrar etti. Müşkülât tam manasile kendisini göstermişti. İsimleri tesbit edilen namzetler yeniden Fethi Bey lehine reislikten ferağat ediyorlardı. Yusuf Ziya Bey bu arada ihtiyarların biribirlerini çok üzmüş bulunduklarını ve idare heyetinin bu sefer gençlere tevdi olunmasını teklif etti. Fakat Fethi Bey buna şiddetle itiraz etti:

— Bu teklif tehlikelidir. Ben bu yaşımda olduğum halde müşkülâtı yenemedim. Gençleri iş başına getirmek onların arasına da ihtilâf ve nifak sokmak neticesini doğurabilir! dedi.

Reis namzetleri arasında Ali Haydar Bey üçüncü isim olarak geliyordu. Ali Haydar Bey arkadaşlarının ısrarına dayanamadı. Reisliği kabul etti ve kendisine arkadaşlarını seçmesi hakkı verildi. Uzun ve münakaşalı konuşmalardan sonra idare heyeti şu suretle kuruldu:

Birinci reis Haydar Bey, ikinci reis Tevfik Âlî Bey, muhasebeci mütevelli Mehmet Bey, umumî kâtip İhsan İpekçi Bey, veznedarlığa Naci İpekçi Bey.

* * *

Reisliğe getirilen Ali Haydar Bey bütün Galatasaraylıların hürmet ve sevgisini kazanmış bir zattır. Gazetemizde "Galatasaraylı,, imzasile biniciliğe dair makaleler yazan mütehassıs kalemin de sahibidir. Kendisini tebrik eder, muvaffak olmasını temenni ederiz.

A. S.

Lig maçları hararetle devam ediyor

Dünkü netice: Fenerbahçe Istanbulsporla 1 - 1 berabere kaldı!

Beşiktaş da Vefayı ancak bir sayı ile yenebildi..

Istanbulspor - Fenerbahçe maçında heyecanlı bir an

Liğ maçlarına dün iki sahada da devam edildi. Bunlardan en alâka toplıyan İstanbulspor — Fenerbahçe karşılaşmasıydı. Bayram günü hususî surette karşılaşan bu iki takım bu sefer şampiyona yolundaki resmî maçlarını yapacaklardı. Hususî maçta İstanbulsporun bire karşı altı gibi çok mühim bir sayı farkile yenilmesi sporculardan bazılarını hayrete düşürmüştü. Biz de bu sayı farkının tabiî olamıyacağını işaret etmiştik. Bu kanaatimiz doğru çıktı ve iki takım dünkü maçta 1 — 1 berabere kaldılar. Fenerbahçe takımında Fikret sol hafta alınmıştı. Santrıhaf Reşattı. Sağ iç Süleymandı. Müdafiler Yaşarla Fürüzandı. İstanbulspor da bazı tadilât yapmış, Salâhatini merkez muavinliğe, Samihi de müdafiliğe getirmişti. Maç güzel ve heyecanlı bir şekilde başladı. İstanbulsporluların bugün iyi yer tuttukları ve hususî maçta yaptıkları tabiye hatasını bu sefer silmek istedikleri görülüyordu. Bu tarz çalışmanın çok müessir olduğu ilk dakikalarda belli oldu. Fenerbahçe muhacimleri Pazar maçında olduğu gibi önlerini açık bulamıyorlardı. Maç iki tarafın akınlarile müsavi şekilde cereyan ediyor ve top ekseriyetle ortada dolaşıyordu. Yirmi beşinci dakikada Fener müdafiinin bir hatası takımına bir sayıya mal oldu. Penaltı cezası verildi ve İstanbulsporlu Samih bunu gole tahvil etti. Bu sayı İstanbulsporluları ateşlendirmişti. Seyirciler arasında ayrı bir grup teşkil eden İstanbulsporlular da oyuncularını teşvik ediyorlar ve bu arada Zeki Bey için:

— Zeki Bey! Bu sefer gol çıkaramıyacaksın!

Diye bağırıyorlardı. Devre bu suretle sona kadar başka sayı vermeden devam etti.

İkinci devrenin başlangıcı ümidin hilâfına İstanbulsporun hâkimiyetile başladı ve İstanbulsporlular bu tazyiklerini on on beş dakika devam ettirdiler. Fakat bu andan itibaren Fenerbahçe canlanarak hamle vaziyetine geçti. Yirminci dakikada bu sefer İstanbulspor kalesi penaltı ile cezalandırıldı. Bunu da Fikret sayıya kalbetti. Fakat işte o kadar oyun tekrar müsavileşir gibi olmuştu. İki taraf ta ikinci bir sayı yapmak için bütün gayretini sarfediyordu. Fakat iki tarafın müdafaası da geçen seferkinden çok daha yüksek oynadığı için iki tarafın muhacimleri de şüt çekmek imkânını bulamıyorlardı. Maç ayni vaziyette neticelendi.

Ayni maçtan bir başka görünüş ve maç sonunda el üstünde taşınan Ist. sporlu Samih

Vefa — Beşiktaş

Taksimde yapılan Vefa — Beşiktaş maçı da sıfıra karşı bir sayı ile Beşiktaş tarafından kazanıldı. İlk devrede Beşiktaş bariz derecede faikti. Sahanın berbat oluşuna top kontrolüne imkân vermeyişine rağmen Beşiktaş takımı tam ve mütekâmil bir takım hali gösteriyordu ve onuncu dakikada da güzel bir sol hücumla güzel bir sayı kazanmıştı. Buna rağmen biraz şans ve bir az kalecisinin fedakârlığı Vefalıları başka sayıdan kurtardı. İkinci devrede oyun müsavileşti. Hattâ zaman zaman Vefalıların lehine döndü. Birinci devrede de Vefa muhacimlerine ayak attırmıyan Beşiktaş müdafii Hasan bu defa ciddî müşkülât içinde yüzüyordu. Fakat Vefa muhacimlerinin bozuk oyunu kendilerine sayı imkânı vermedi. Devre sonuna doğru Beşiktaş takımının da eski manzarasını kaybettiği görülüyordu. Bu maç ta bu suretle bitti.

Diğer maçların neticeleri

Kadıköyünde Fenerbahçe — İstanbulspor B takımları maçını sıfıra karşı 2 sayı ile Fenerliler kazanmışlar, ikinci kümeden Anadolu ile Topkapı birer sayı ile berabere kalmışlardır.

Taksimde de B takımları maçında 6 — 3 Vefa Başiktaşa yenilmiş, Altınordu ile Hilâl ikişer sayı ile berabere kalmışlardır.

Hava Muharebeleri

Verdun Müdafii Navar

Yazan: **Jacques Mortane** — 4 — Nakleden: **fa.**

Altımda tayyare hangarları tuhaf tuhaf dönüyordu. Şaşırmış - tım. Fakat derhal kendimi toparladım ve doğrusunu isterseniz na sıl oldu bilmem, tam hangarların üzerinde doğruldum. Ne kadar bahtiyardım. Herkesin muhak - kak ölümle neticeleneceğini iddi- a ettiği bir tecrüenin yanlış olduğunu ispat etmiştim.

Fakat başaşağı inerken şap - kam yere düşmüştü. Yere iner inmez şapkamı aramıya başladım. Ben bu tecrübeyi yaparken aşağıdan birkaç zabit beni görmüştü,. Koşa koşa geldiler, benim ve makinemin sağ salim olduğumu görünce hayret ettiler. Ve o gün hayatımda en büyük takdir söz - lerini işittim. Birisi:

— Eğer bu çocuk düşüp öl - mezse, hepimizi geçecek.

Bu sözleri söyliyen meşhur Garros idi.

Navar'den evel avcı tayyareciliği ne halde idi ?

Jan Navarın tayyarecilik ha - yatını anlatmadan evvel, o zamanlar, Fransada avcı tayyareci - liğinin ne halde olduğunu kısaca anlafabilelim.

Harp başlangıcında bir hava muharebesi yapmak pek müşkül - dü. Zira, ilk zamanlar ve sonra da uzun aylar, tayyarelerin silâhları pek sathî idi. Bu sebepten iki düşman tayyarecinin havada karşılaşmaları pek tehlikeli değildi. En fazlası, tayyarecilerin yan - larında birer tabanca bulunurdu. Sonra, tayyareciler yanlarına birer tüfek aldılar ve ancak 1914 senèleri sonunda mitralyöz kul - lanılmıya başlandı. Daha evvel düşürülen tayyareler yerden atı - lan toplar ve kurşunlarla düşürü - lüyordu. İlk defa olarak 18 eylûl 1914 te bir tayyare bir başka tay yareyi düşürmüştü. Bu hâdise rus cephesinde olmuştu. Bir keşif esnasında yüzbaşı Nesteroff bir Avusturya tayyaresinin bombardı - man yapmak üzere dolaştığını görmüş, üzerine saldırmış, yanında silâh olmadığı için çılgıncası - na Avusturyalının tayyaresine kendi tayyaresini bindirmiş, ikisi birden düşüp ölmüşlerdi.

İşte hava muharebelerinin başlangıcı bu suretle olmuştu. Ve 1918 e kadar hava muharebeleri pek az kişinin becerebildiği bir iş oldu.

Halk için, pilot denilen adam, harikulâde ve dastanî bir mah - lûktu. Bu mahlûklar, gökyüzünde hasımlarını gördüler mi, bin bir cambazlık yaparak onlara hücum ederler, düşürürlerdi. Halbuki bu işin mütehassısları, hasımları - nı görünce alelâde uçuşla yana - şırlar, harbederlerdi.

Bazan meşhur tayyareciler, başaşağı uçarak hasımlarını tepelerlerdi. Fakat bunların ekserisi, bu teşebbüslerini hayatlarile ö - derlerdi. Çünkü başaşağı uçuşlarda, lupinglerde olduğu gibi bazı vaziyetler vardır ki, düşmana tam bir hedef teşkil eder. Mese - lâ, cambazhanelerde, taklalar a tan adama bakınız, bunlar, mü - temadî taklalar attıkları halde, başları, daima birnoktadadır. dönen vücutlarıdır. Eğer başına nişan alan birisi bulunsa, bir taklak esnasında beş altı kurşun isabet ettirebilir. İşte gene taklak veya luping vaziyetinde olan bir tayyareci de böyledir.

Hulâsa olarak, hava muhare - besi, bir cinayet, kahramanane, vatanî, şerefli bir cinayettir. Muvaffak olan, düşmanı habersiz bastırandır. Muharebe süratli ol - malı ve uzamamalıdır. İki adam karşı karşıya havadadırlar. İki - sinin de muvaffak olmak için ayni derecede şansları var. En ustasının, acemi tarafından düşürül - mek ihtimali de vardır. Meselâ Kandulskinin Pégoudu, Weiss - mann'ın Guynenmeri düşürmesi gibi.

Ferdî muharebeler zamanın - da, avcı tayyareci alelâde yukardan uçuşla gelir, ateş eder, mu - kabeleyi beklemeden uzaklaşırdı.

Ama hedefe isabet olmuş veya olmamış. Belki ikinci seferde düşman düşer. Fakat esas olan tekrar hücuma geçmemektir, zira, düşman artık tehlikeyi görmüş - tür, belki mukabil taarruza geçebilir.

On beş, yirmi dakika süren müsademelerden de bahsolun - muştu. Böyleleri pek nadir ol - muştur. Esasen, büyük tayyareciler, böyle müsademeleri ancak müptedilerin yapabileceklerini söylerler. Hakikatte, bir muhare - be üç veya dört dakikadan fazla sürmez. Meselâ, Hauss, altı günde nasıl dört tayyare düşürdüğünı şöyle anlattı:

— Ateş ediyordum, sonra, arka üstüne çevrilerek düşmanın altına girer, oradan ateş eder, düşürürdüm.

Marcel Viallet ise, bir gün, yedi kurşunla, onbeş dakika içinde iki düşman tayyaresi düşürmüş - tü. O da, Hauss'un usulünü kullanmıştı, ve:

— Bununla beraber, demişti, Hauss ayni usulü takip ederse çok yaşamaz.

Filhakika, ertesi gün Hauss düşürüldü ve öldü.

— O halde, diyeceksiniz, ne diye tayyarecilere bu canbazlıkları öğretiyorlar? Madem ki bir şeye yaramıyor, ne lüzum var?

Bu suali sormakta yanlışsınız. Zira, harpte öyle vaziyetler olur ki, her şeye hazırlanmış olmak lâzımdır. Tehlikelerden kurtul - mak için, bütün bu incelikleri bilmek lâzımdır. Bu canbazlıklar, yerinde kullanıldığı zaman, daima muvaffakıyet elde edilir. Nitekim Navar, harikulâde canbazlıklarile düşmanı şaşırtırdı. Fakat onun zamanında avcı tayyareciliği henüz pek az tayyareci - nin yapabildiği bir işti. Harbin sonlarına doğru, şüphesiz ki Navar, tamamen değişmiş olan tayyarecilik ve muharebe usulleri karşısında muvaffak olamazdı.

(Devamı var)

Tiyatro âlemi

Sahnede bir kavga

Birkaç gün evvel Londra ti - yatrolarının birinde san'atkârlar sahnede çalışıyorken çok garip bir hâdise vukubulmuştur. En büyük rolleri alan artistler, kavga - ya tutuşmuşlar, döğüşmüşler, ge - ride kalan san'atkârlar da bunları ayırmıya çalı---şlar, bu yüz - den oyun oynanmamış, ve halk dağılmıya mecbur olmuştur.

Kavgaya tutuşan artistler Ar - tur Jear ile Şarl Mayhen idi.

Oynanan eser Kazanova idi.

İki artistin birdenbire boğaz boğaza gelmelerinin sebebi, içlerinden birinin öteki aleyhinde şurada burada söz söylemiş. Mister Jear Mayhev'nin aleyhinde söylediği sözlerden çok müteessir olduğu için oyunun ilk perdesinde hislerine hâkim olmuş, fakat perde kapandığı zaman, o - nunla münakaşa etmiş, perde tekrar açıldığı zaman iki artist tekrar karşılaştıkları zaman yumruk yumruğa gelmişler, ara - larına aktrislerden Mis Mari Lohr girmişse de onları ayırmıya muvaffak olamamış, üstelik bayıla - rak yere düşmüş!

Halk bağırıp çağırıyor, ve iki artist bir boks maçı yapıyormuş gibi döğüşüyorlardı.

Nihayet bütün artistler içerigirerek rakipleri ayırmıya uğra - mışlar, perdeyi indirmişler fakat oyunu tekmillemiye imkân bulunmamıştır.

Filistinde bir müze

Amerikanın en büyük zengini Rokfeller Filistinde bir müze yapılması için 400,000 isterlin teberrü etmeyi kararlaştırmış, mü - zenin binası için 200,000 isterlin vermişti. Mister Rokfeller birkaç gün evvel, Kudüs hükûmetine müracaat ederek binayı henüz ikmal için geride kalan (200,000) isterlini vermekten vazgeçtiği ni bildirmiştir.

Devletler arasında silâh kaçırılması meselesi

CENEVRE, 3 (A.A.) — Küçük itilâf hükûmetleri mümessilleri Hirtenberg meselesi hakkında Fransız ve İngiliz hükûmetleri tarafından yapılan diplomat teşeb - büsler üzerine Roma, Viyana ve Budapeşte hükûmetlerinin verdikleri izahatı memnuniyeti mucip bir halde görmedikleri takdirde bu meseleyi milletler cemiyeti meclisinin tetkikine arzetmek hususundaki kararlarında sebat göstermektedirler.

Milletler Cemiyeti meclisinin iç tima devresi bitmeden evvel bu hususta resmî tahkikat yapılması Cenevrede memul edilmektedir.

Bundan dolayı M. Benes ne suretle hareket etmek lâzım geldiğini kâtibi umumî Sir Drummond'dan sorup anlamak istemiştir. Sir Drummond verdiği cevapta küçük itilâfın lüzum veya mecburiyet gördüğü takdirde meseleyi ne zaman olursa olsun meclisin tetkikine havale edebileceğini bildirmiştir.

Büyük harp neden beş sene sürdü ?

Fransız meclisinde meb'usların mühim ifşaatı

— 2 —

M. Barthe — Zaten bu tabiri mösyö Delaisinin harpten bir - kaç ay mukaddem yazdığı bir "etüt,, te gördüm. Mösyö Delaisi şunu söylüyordu:

"Hususî tezgâhlar ve hükû - met imalâthaneleri bütün maddei iptidaiyelerini (Saç, kule, top, ve diğer demir parçaları) yukarda tadat edilen demirhanelerden aldıkları cihetle harp malzeme sendikası ve zırhlılar sendikası ismi verilen iki büyük sendikayı en sıkı münasebetler biribirine rapteder. Onların (Hosman bulvarı numara 63) te ayni idarehaneleri ve ayni kâtibi umumîleri vardır. Kâtibi umumî M. Robert Pinot ayni zamanda demirhaneler komi tesinin, şimendifer malzeme ve kuvayı meyahiye sendikaları odalarının ve maden mamulâtı ma - deniye sanayii ittihadının umumî kâtibidir. Eğer bundan başka büyük teşebbüsatın herbirinin arkasında (ister demirhane ister tez - gâh olsun) bir iki bankanın bulunduğu naazrı dikkate alınırsa— Krozonun arkasında Paris itti - hat bankası, bahriye çelikhaneleri arkasında Kredi Liyone, Bahrisefit tezgâhları arkasında Kontuar deskont ve sairenin bulundukları gibi — harp sanayiinin iktı - sadî teşkilâtımızın heyeti umumiyesinde ne kadar derin kökler saldığı ve ne muazzam istinatlara güvenebileceği anlaşılır.,,

Eğer demirhaneler komitesi Fransada zikudret ve haşin bir tavır takınıyorsa Alman teşkilâ - tı karşısında küçük bir oğlancık halini alıyor. Çünkü demirhane - ler komitesi Avustralya başvekilinin "Alman ahtapotu,, ismini verdiği müessese önünde Metall - Gesellsohaft önünde iğilmiye mecburdur. "Frankfurt,, un bu Alman müessesesi bütün cihan maden istihsalâtı ve sanayiini mürakabe eder ve madenler ticaretini nüfuzu altına almıştır. (Sol taraftan alkışlar).

Bir memleketi haraca bağla - mak ve millî sanayie muhtaç olduğu iptidaî maddeleri pahalı vermek için millî istihsali ele geçirmek kâfi değildir. Ecnebi re - kabetinden de kendini kurtarmalıdır. Çünkü gümrük manialarını ne kadar yüksek olursa olsunlar fiatların tereffüüne bir hat çi - zerler. Bunun için demirhaneler komitesi ve mensupları, düşman sanayii ile olsun müstakbel rakip nayile olsun mukaveleler, bey - nelmilel itilâflar imzaladı. Bu kısmı tetkik ettiğimiz zaman gö - receğiz ki, âkit olan iki rakip sanayiin giriştikleri müzakerelerde daima alman sanayii üste çıkmıştır.

M. Garah — Bunu ispat et - mek ister.

M. Barthe — Şimdi ispat edeceğim. Meselâ Metall Gesellsch - aft nikelin hemen tamamen mu - rakabasını elinde bulunduru - yor. Halbuki nikel yalnız fran - sız fabrikalarına aittir. Bu teş - kilât kurşun ve alüminyomu da murakaba eder. Alüminyom yal - nız Fransada bulunan bir maden olduğu halde bu madenin alman kontrolu altında olması garibesi - ne şahit oluyoruz. İşte demirhaneler komitesinin harbe takadüm eden senelerdeki siyaseti bu olmuştur.

Malthusiamisme

Bu komite millet için en teh - likeli olan bir iktısadî Malting yanizm tatbik etmiştir. Fransa madenciliğinde ecnebi memle - ketler kadar ve hattâ onlardan iyi bir vaziyette iken komite Al - manların masnu maddelere karşı tatbik ettikleri dampingi iptidaî maddelere tatbik ederek makine sanayiimizin inkişafına bile mâ - ni olmuştur. Buna o derece mu - vaffak olmuştur ki, demirhaneler komitesinin dampingi Alman dampingi derecesinde Fransız sanayiiniharap ediyor ve Alman sanayiinin inkişaf ve tekâmülüne hizmet ediyordu. Bunun neticesi olarak makine sanayiimizin inkişafına engel konuldu. Eğer fazla bir istihsal harice sevkedilmek icap ederse damping bir derece anlaşılır. Fakat iptidaî maddeler üzerine tatbik edilince taallûk ettiği millî sanayii mutlaka harap eder.

Demirhaneler komitesi maden veya font filzi olsun iptidaî madde üzerine damping tatbik ediyor ve bunları Almanlara Fran - sızların sattığından ucuza satı - yordu. İptidaî maddemiz bize Almanyada mamul madde halinde geri geliyordu.

M. Bedove — Bu iş gene başlıyacak...

M. Barthe — Geçenlerde Fransız sanayiinin mühim simaların - danbiri Fransanın el emeği en az verilen memleket olduğunu söylememiş miydi? Bunu ispat i - çin elde hadsiz deliller vardır. Briey'de maden filizi Fransız sanayii tarafından tonu âzamî bir buçuk frank ilâ iki frank yirmi santime alınıyordu. Alman sanayii ise beş altı frank vermiye mecbur oluyordu. Şu halde Fransa Almanya kadar sühuletle belki ondan daha kolay olarak font ve çelik istihsal eden memleket olsun...

Almanya harpten evvel kendine aslan payını ayırmıştı. Biraz evvel Lonepvi çelik fabrikaların - dan bahsediyorduk. Burada Fransız iptidaî maddeleri üzerinde bir öşür alınıyor. Ve bu maddeler ecnebiye ucuzca satılıyor - du. Bu nüfuzu çelik fabrikaları Valroy madenlerine maliktiler Bu madenlerin 18000 sehminden 8000 nini yani nısfına yakınını çelik fabrikaları Röhbrige verdiler.

Biliyorsunuz ki bu fabrikatör Fransanın en büyük düşmanlarından biri olduğu için işgal aka - binde tevkif edildi. Bunu sizin tevkif ettirdiğinizi biliyorum M. Luşör.. Bu hadiseden şu netice çıkar ki, demirhaneler komitesi bu adamla münasebata girişirken ihtiyatkâr davranmalıydı. Mösyö dö Vendel bu nokta hakkında size hemen cevap vermek istiyo - rum..

Mösyö Barte — Buyurunuz söyleyiniz...

(Devamı var)

En kıdemliler kimlerdir?

Şamram Hanımla

35 senedenberi şarkı söyliyen bu 57 yaşındaki kadının hayatı

— 2 —

Şamram hanımla konuşmakta devam ediyoruz, soruyorum:

— Eski sahne ile yeni sahne eski seyirci ile yeni seyirci arasında ne farklar görüyorsunuz?

— Eski müşteri ve eski sahne mi?... Ah evet o vakitler sahnede böyle açıksaçık giyinemezdik. Bileklerimize kadar inen tenfanilâları giyer de sahneye öyle çıkardık. Sonra istediğimiz sözleri de söyliyemezdik. Seyirciler de ayrı ayrı otururlardı. Hanım efendilerimiz kafesler arkasında seyrederlerdi. Biraz açık telâkki edilen şarkılar yasak ediliverirdi. Ama açıksaçık kadınlarımız olmaz mıydı diyeceksiniz, tabiî olurdu. Doğrusu bu meslekte bence alnını açarak gezenler biraz az bulunur. Fakat böyle kadınlar ciddî murakabe altında tutulurdu. Bir kadın oyuncunun bir locaya birkaç kere bakması bile dikkati celbeder, memur gelip kendisine bu hareketinin sebebini sorardı. Bu yüzden oyundan menedilen kadınlar bile vardı. Fakat şimdi elhamdülillâh hür ve serbestiz.

— Kadın artistlerin sahnede çok açılıp saçılmalarını kendileri için faydalı mı bulursunuz?

Şamram hanım gevrek gevrek güldü:

— Bence sahne kadınlarının biraz kapalı kıyafeti daha iyiydi. Çünkü daha ziyade merak ve alâka uyandırırdı. Allah sizi inandırsın, kibarların ısrarına rağmen kendilerine sokulamazdık. Kendilerile konuşamazdık. Çok sürünemez, sokakta gezemezdik. Tiyatro paydos olunca kadınlar kapıdan arabaya binerler ve evlerine böyle giderlerdi. Fakat o kadar rağbet ve alâka uyandırırlardı ki kapının önünde kadın erkek birçok seyirciler birikir, bizi yakından görmiye uğraşırlardı. Şimdi o tat kalmadı. Ben şimdi bazı cahil tazelerimize nasihat ediyorum "Sahnede ağır durursanız, ciddî olursanız daha kazanırsınız, biz de Meryem ananın kızı değildik ya...,, diyorum ama, zamane kızları dinlemiyorlar ki!

— Yeni yetişen kadınlarda neler görüyorsunuz?

Şamram hanım tekrar güldü; yerinden kalktı ve parmaklarını şıkırdatarak oynar bir vaziyet gösterdi, dedi ki:

— İşte şunları görüyorum! Birçokları havaî meşrep çocuklar. Hiçbirisi rollerimizi ezberliyelim, iyi oynıyalım, diye hiç gayret göstermiyorlar.

Naşit bey böyle heveskârlara sık sık bendenizi misal gösterir:

— Havailiğe bakmayınız, rollerinizi bellemiye çalışınız. Şamram hanımdan ibret alınız der. Der ama gene beklediğini ve umduğunu çok defa bulamaz.

— San'at eserleri kalmıyor, bizde tiyatro operetçiliğe gidiyor, diyorlar sizin fikriniz nedir bu hususta?

— Ah evlâtçığım, bunları biz de hep işitip dinliyoruz. Ee gönül bu. Müşteri kısım kısımdır. Kimisi acıklı, hissî dramlardan hoşlanır, kimisi "Ben dünyaya ağlamıya gelmedim!,, der. Darülbedayi bile en büyük hasılatı operetlerden çıkarıyormuş. Demek ki, halkın yüzde sekseni böyle oyunlardan hoşlanıyor. Ama tabiî arasıra da hissî dramlar oynamak lâzımdır.

— Şehzadebaşı tiyatrolarında temsillere dikkat edilmez, san'at eserleri oynanmaz diye sık sık şikâyet edilir, ne dersiniz?

— Biz mektep medrese görmedik. Konservatuvarımız da yok, rejisörümüz de yok. Bizi görenek yetiştirdi. Eski aktörlerden öğrendik. Okuduk ne yapacağımızı kendi kendimize bulduk. Meselâ:

— Bu rol bir tiran karı rolüdür, demek canavar bir karı hali takınacağız! Bu rol anne rolüdür, demek ağlıyacağız.. diye işlerimizi ayırt ettik. Hulâsa doğuş ve görüş bize ne emrettiyse onları yaptık. Bizi bu yoksulluk ortasında kritik edeceklerine aferin desinler!

Naşit beyin repertuvarında her şey var. Saçmaları olduğu gibi çok ciddileri, güzelleri de var. Bununla beraber daha çok biz halkın arzusuna göre oynarız. Kabahatin en çoğu bizde değildir. Düşünün ki kırk sene evvel oynadıklarımızı tekrar oynuyoruz, çocukluğumda seyrettiklerimi ben de oynuyorum da bu eserler hâlâ rağbet görüyor.

— Sinemayı sever misiniz?

— Bayılırım evlâdım. Ah çok severim. Branşım komik ama benim en sevdiklerim hissî dramlar, familya arasında olup biten şeylerdir. Seyreder eder de sonra hınç kıra hınçkıra ağlarım.

— Sinema kadınlarından hangilerini beğenirsiniz?

Şamram hanım bir hayli düşündükten sonra bir isim heceledi:

— Liya.. Liya..

— Liya döpütti mi?

— Evet evet.. İşte onu çok beğenirim.

— Ya Greta Garboyu?

— O da fevkalâdedir, allah için!

— Erkeklerden?

— Pek hatırlıyamıyorum. Fakat iyi oynıyan herhangi bir aktörü alkışlamaktan kendimi alamam. Ama bazı filmlere bakıyorum da şaşıyorum. Çünkü beğenmiyorum. Gerçi ben, bir şey değilim, estağfürullah evlâtçığım ama... içimde cevher var, ben olsaydım daha iyi oynardım gibi geliyor. Ama ne yapalım biz anamızın karnından acele doğmuşuz. Kader böyleymiş. Ama gene Türklerimiz bu yaştaki kadını da taltif ediyor, alkışlıyorlar. Doğrusu teşekkürden âcizim. Hem vallahi, billâhi, tallahi ciddî söylüyorum. Bu kadar genç ortasında halâ bize teveccühlerini muhafaza ediyorlar.

Şamram hanımla daha bazı şeyler konuştuk. Bu arada tulûatçılıktan da bahsettik. Tulûatçılığın dedikleri gibi kolay olmadığını anlattı:

— Suflörle, rejisörle oynıyanlarda esas var, hazırlık var. Fakat bunda hiçbir şey yok. Ansızın söylemek lâzım. Hem ansızın söylemek hem de bu sözle hoşa gitmek göründüğü kadar kolay şey değildir dedi.

Vaktile bir muharrir Şamram hanımı ziyaret etmiş ve bu arada kendisini yüzünün kıllarını ağda ile yolarken gördüğünü yazmış. Şamram hanım bana bundan da bir hayli teessürle bahsetti. Ağdanın ne demek olduğunu bile bilmediğini ve kendisini bu manasız satırlarla içten üzen muharrir beye çok kırıldığını anlattı.

A. Sırrı

Muzaffer ile anasını kim vurdu?

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

Beş numaralı ev ahşaptır. Ufak bir set üzerinde bulunan evin alt katında bir mutbak ve bir küçücük oda; üst katında da büyükçe bir oda vardır. Sokak kapısından içeri giren memurlar sağdaki küçük odada şu manzarayi görmüşlerdir:

Terzi Ahmedin kayın valdesi Zeliha karyolada yatmaktadır. Yorgan yarı beline kadar çekilmiştir. Yüzü, gözü kan içindedir. Kızı Muzaffer ise, odanın ortasında yüzü koyun yatar bir vaziyette ve her tarafı kan içindedir. Odanın tahtaları da kan içindedir. Minderin üzerinde kanlı bir ekmek biçağı ve yerde dört kurşun kovanı nazara çarpmaktadır.

Odada eşyalar dağınık değildir. Kadında ve kızında hayat eseri yoktur

Zabıta ilk olarak bu vaziyeti tespit ettikten sonra derhal kiracı Saimin isticvabına geçilmiştir.

Saim ne diyor?

Saim verdiği ifadede şunları söylemiştir:

"Dün gece saat on biri geçiyordu. İşten çıkmış, biraz gezmiş, kiracı olarak üst katında oturduğum eve gelmiştim. Ben geceleri geç olarak geldiğim için ev sahibi Zeliha H. sokak kapısını aralık bırakır. Ben de her zaman bu şekilde bulduğum kapıyı iter ve içeri girerim. Sonra da kaparım. Dün gece de eve gelince kapıyı biraz aralık buldum. Ve iterek girdim. Elektrik lâmbamı yaktım. Merdiven başındaki tahtanın üzerinde bir fincan, bir cezve ve iki de yanmış kibrit çöpü duruyordu. Fincanın dibinde biraz kahve telvesi vardı. Cezve temizdi:

— İhtimal, dedim, misafir geldi, kahve ikram ettiler. Sonra üst kata odama çıkarak yatağıma girdim ve uyudum. Sabah oldu. —Yedi buçuğu geçiyordu kalktım ve giyindim. Alt kata indim. Ev sahiplerinin sesleri duyulmıyordu ve aksamki gördüğüm kahve fincanı ile cezve ayni vaziyette duruyordu. Şüphelendim. Kapıyı vurdum gene ses çıkmayınca açarak içeri baktım.

Zeliha H. la kızını kanlar içinde gördüm. Sonra da koşarak zabıtaya haber verdim.,,

Zabıta, Saimin bu ifadesi üzerine evin civarında oturanları bekçiyi karakola çağırmış, ifadelerini almıştır.

Mütemmim tafsilât

Bunların verdikleri malûmat ise şudur:

Zeliha 55 60 yaşında ve kızı ise 35 yaşındadır. Muzaffer on beş sene evvel terzi Ahmet isminde birisile evlenmiştir. İki sene evveline gelinciye kadar üç kişiden ibaret olan bu aile ayni mahallede çıkmaz bir sokakta oturuyorlarmış, sonra şimdiki eve taşınmışlardır.

Terzi Ahmet bir buçuk sene evvel hastalanmış muayene edilmiş, veremli olduğu anlaşılarak Cerrahpaşa hastahanesine yatırılmıştır. Ahmetle karısının arası seneledenberi açıktır. Fatma Ahmedi sevmemekte, bazı kimselerle konuşmaktadır. Ahmet ise işine sadık, namuslu bir adamdır. Karısının yaşayış tarzından çok şikâyetçidir. Kendisine ihtarda bulunmuş, evine bakacağını, iyi bir koca olacağını söylemiştir. Fatmanın anası Zeliha da Ahmedi sevmemektedir. Ahmedin evde bulunmadığı sıralarda eve, kadın, erkek almakta, randevücülük yapmaktadır. Bu hal mahallelinin dedikodusunu mucip olduğundan Zeliha bir müddet işe fasıla vermiş, fakat Ahmet Cerrahpaşaya yatınca meydanı boş bularak gene randevücülüğe başlamıştır. Ahmet Cerrahpaşada bir hayli müddet yatmış, çıkınca evine gelmiştir. Kendisinin bulunmadığı zamanlarda evinde geçen maceralar hakkında komşulara müracaat etmiş, aldığı cevaplara canı çok sıkılmıştır.

Bundan dört ay evvel ise Ahmedin ortağı terzi Saim evin üst katına kiracı olarak alınmıştır.

Terzi Saim yakışıklı bekâr bir genç olduğundan dedikodu büyümüş, bunun Muzafferin âşıkı olduğu söylenmiştir. Ahmet hastahaneden çıktıktan sonra karısına gene tenbihlerde bulunmuş:

— Böyle şeyler yapma, herkes sizin kötülüğünüzü söylüyor, sonra çok fena olacak! demiştir.

Kız ve anası buna:

— Ne olacak sanki? Biz senden zaten ayrılmak istiyoruz haydi buradan çık git ve elinden geleni de arkanda bırakma! demişlerdir.

Bu münakaşa gürültülü bir kavgaya müncer olmuş, bekçi ve sokaktan geçen herkes bu kavgayı duymuştur. Bu kavga bir kaç kere daha tekerrür etmiş, nihayet bir akşam Ahmede kapı açılmamıştır.

Bunun üzerine Muzaffer mahkemeye müracaat etmiş, Ahmetten ayrılmak istediğini de kendisine bildirmiştir.

Aradan günler geçmiş, bir akşam Ahmet eve gelerek kapıyı çalmış:

— Eşyalarımı verin bana, ayrılmayı da kabul ediyorum demiştir.

Ahmedin bu sözleri üzerine kapı açılmış, kendisi içeri alınmış, yatak ve yorganları verilmediği gibi ana kız bir olarak hastalıklı olan Ahmede güzel bir de dayak atmışlardır. Ahmet dayaktan sonra Yeşildirek karakoluna şikâyette bulunmuş, tahkikata başlanmıştır.

Bu dayak hâdisesinden sonra Ahmet ortada görünmez olmuştur.

Katil kim?

Dünkü tahkikatta, şüpheler Ahmedin üzerinde toplanmıştır. Kendisinin bulunmaması, öldürdüğü kadınlarla arasının açık bulunması bu şüphe ve zannı takviye etmiştir. Ahmedin karısını ve kayın anasını daima doğru yola getirmek için evvelâ ricada bulunması, sonraları işi tehdide dökmesi; hattâ Fatmanın: "Kendisinden ayrılacağım ve çatır, çatır nafaka bağlatacağım!,, diye gönderdiği habere Ahmedin fazla kızarak sokakta rast geldiği kadınlara:

— Bu kadınlar beni bir gün katil edecekler! demesi Ahmedin katil olduğunu göstermektedir.

İhtimallere göre, Ahmet, ortağının kendi yerine eve alınmasına ve kendisinden nafaka istemesine fena halde kızmış, ortağı Saimin evde bulunmadığı bir sırada zaten her zaman açık bulunduğunu bildiği kapıdan içeri girmiş, evvelâ karısına, sonra da kaynanasına bıçakla hücum ederek yaralamış, bununla da kanaat etmiyerek taban casını çekmiş, ana ile kızını öldürmüştür.

Fatmanın göğsü, başı ve yüzün de beş biçak ve üç kurşun yarası vardır. Anasında ise şakağında, çenesinde ve başında olmak üzere üç kurşun yarası vardır. Boğazı da üç yerinden biçaklanmıştır.

Ekmek biçağı kanlı olarak bulunmuşsa da tabanca meydanda yoktur. Bir de yaralardan bazılarının şişle yapıldığı iddiası vardır. Mutbakta da ince ve şişe benzer bir demir bulunmuştur.

Vak'a kaçta oldu?

Vak'anın kaçta olduğu henüz kat'î surette anlaşılamamıştır. Bekçi saat onda Muzafferi yokuştan evine doğru çıkarken gördüğünü söylemektedir.

Saim ise onbirde eve geldiğini iddia etmektedir. Acaba cinayet kaçta yapıldı? Bekçi ile Saimin ifadelerine ve tayin ettikleri saate göre cinayet on ile on buçuk arasında yapılmıştır.

Fakat... Bu saatte de karşıdaki bakkal henüz açık bulunuyormuş. Maktüller de biçak yarası ve kurşun yerleri görüldüğüne göre kadınların sesleri işidilmese bile tabanca seslerinin duyulmaması kabil değildir. Tabanca seslerini evin bitişiğinde oturan kireççi kürtler bile duymamıştır. Hattâ dolaşan bekçi de bir kavga, bir gürültü ve ses duymamıştır. Şu hale göre, cinayet ne zaman ve nasıl işlendi? Bu henüz kat'iyetle anlaşılamamıştır.

Yakalananlar

Dün nezaret altına alınanlar Saim ve Ahmedin kardeşi Hakkıdır. Hakkı, kardeşini bulunması mühtemel olan yerlerde aramış, fakat bulamamıştır. Bir kadın katil Ahmedi Çenberlitaşta bir berberde traş olurken gördüğünü söylemişse de doğru olmadığı anlaşılmıştır. Ahmedin Üsküdara geçtiği geçe vakit öğrenilmiştir. Zabıta Ahmedi yakalamak üzeredir.

Son dakika

Son dakikada öğrendiğimize göre, katil Ahmet cinayeti müteakip Haydarpaşaya geçmiş ve bir müddet evvel tedavi edilmek üzere yatmış bulunduğu entanî hastalıklar hastahanesine gitmiştir. Katil burada yatan hastalardan birini görmek istediğini söylemiş, müsaade verilince de tanıdığının yattığı koyuşa girmiştir. Ahmet burada tanıdığı adamla bir şeyler görüşmüştür. Fakat ne söylediği anlaşılamamıştır. Katil arkadaşile görüşürken cinayeti işlediği tabancayı cebinden çıkarmış, elinde evirip çevirirken tabanca ateş almış, çıkan kurşun Ahmedi cansız olarak yere sermiştir.

Polis dün gece bu mesele hakkında da tahkikata devam etmiştir.

Hikâye

Köylü, asil kız ve aşkları

Knut Hamsundan: fa.

— 1 —

Gitmedi. İşleri bitmemişti. Sabah geçti, akşam oldu. Sarhoş gibi bütün gün dolaştı. Nihayet mabeyincinin kapısını çaldı. Matmazel Viktorya orada mı idi?

Matmazel Viktorya çıkmıştı .. Hemşerisi olduğunu, ona yalnız "bonjur" demiye geldiğini, memlekete bir haber göndermek istediğini anlattı. Güzel..

Sokağa döndü. Ona rast gelmek ümidiyle önüne gelen tarafa yürümeğe başladı. Bütün gün böylece dolaştı. Ve nihayet akşam olunca ona tiyatronun önünde tesadüf etti. Uzaktan, mütebessim, iğilerek selâm verdi. Viktorya cevap verdi.. Yanına yaklaşmak üzere idi ki, yalnız olmadığını gördü. Otto, mabeyincinin oğlu ona mülâzim üniforması ile refakat ediyordu.

Viktorya kaçınmak ister gibi, başı iğik, yüzü kızarmış, alelâcele tiyatroya girdi. Johan, kendi kendine belki içeride görür, bir işaret eder ümidiyle bir bilet aldı, ve tiyatroya girdi.

İçerisini tanıyor, ve mabeyincinin de, bütün zenginler gibi, locası olduğunu biliyordu.

Filhakika Viktorya locaya güzel esvaplarile oturmuş etrafı seyrediyordu. Fakat gözleri hiç bir zaman onun tarafına dönmedi.

Perde kapanınca koridorda onun çıkmasını bekledi.

Geçerken iğildi. Viktorya gözlerini kaldırdı, ve şaşkın, başiyle selâmladı..

Otto:

— Şurada su bulabiliriz, diyerek büfeyi işaret eti. Geçtiler..

Johan arkalarından baktı.. Renksiz bir duman bakışlarını kaplıyor, kendisini itip kakıştıran bu kalabalıkta rahatsız oluyordu.

Yerinden kımıldanmadan, mihanikî bir hareketle sağa sola "pardon,, diyordu Dönerken tekrar iğildi, ve:

— Pardon, dedi, matmazel..

Viktorya takdim eder gibi onu Ottoya göstererek:

— Johan, dedi, tanıdınız mı?.

Otto iğildi, ve Johana bakmak için gözlerini kırpıştırdı.

— Zannedersem ailenizden haber almak istiyorsunuz.. Tamamile bilmiyorum amma, zannedersem iyiler.. Çok iyi.. Sizden de selâm söylerim..

— Teşekkür ederim, matmazel. Yakında gidecek misiniz?.

— Bugünlerde, galiba.. Selâmınızı değirmenciye götürürüm tabiî, tabiî..

Başını iğdi, gitti..

Johan yerinde dona kalarak Viktoryanın uzaklaştığını seyretti, sonra mahzun tiyatrodan çıktı. Vaktini öldürmek için sokaklarda dolaşmıya başladı.. Tiyatrolar bitmek üzereydi.. Saat 10 da mabeyincinin evinin önünde bekledi. . Viktorya şimdi gelecek, o da arabasını açarak yerlere kadar iğilerek selâmlıyacaktı..

Yarım saat sonra geldi.

Orada kapının yanında durabilir miydi? Alelâcele, başını bile çevirmeden sokağın üst tarafına fırladı. Avlu kapısının çaldığını, arabanın girdiğini ve kapının şiddetle kapandığını duydu. Geri döndü..

Bir saattenberi sebepsiz ve mantıksız, evin önünde dolaşıyor. Birdenbire kapı açılarak Viktorya başı açık, omuzlarında bir şalla gözüküyor. Yarı şaşkın yarı ürkek gülümsüyor ve soruyor:

— Demek burada düşünceli düşünceli dolaşıyorsunuz.

— Düşünmüyorum, dolaşıyorum.

— Sizi pencereden bir aşağı bir yukarı gezinirken gördüm, ve istedim ki... Derhal içeri dönmem lâzım..

— Geldiğinize teşekkür ederim Viktorya.. Demin o kadar ümitsizdim ki; şimdi artık geçti.. Tiyatroda sizi selâmladığım için beni affediniz ;size şunu da itiraf edeyim ki gelip sizi burada bile aramıştım.. Sizi görmek, bu halin ne demek olduğunu... Ne demek istediğinizi sormak istiyordum..

— Evet, bunu bilmeniz lâzımdı, evvelki gün size kâfi derecede söylemiştim; aldanamazdınız..

— Bütün bunlar beni henüz müteredditbırakıyor..

— Bu bahsi bırakalım Johan ... Fikrimi size söyledim, fazlası ile hem çok fazlasi ile, şimdi size azap veriyorum.. Sizi seviyorum, evvelki gün size yalan söyledim, bu dakikada da samimiyim ; fakat bizi ayıran o kadar şeyler var ki.. sizi çok seviyorum, herkesten ziyade sizinle konuşmak istiyorum ama. Burada daha fazla kalmıya korkuyorum, pencereden görürlerse, Johan bilmediğiniz sebepler var.. Gece gündüz onları düşündüm, ve evvelki akşamki sözlerimde sabitim. Fakat bu gayrı kabil.

— Ne gayri kabil.

— Her şey, her şey! Dinleyiniz Johan, her ikimiz için de mağrur olmaklığımı istemeyiniz.

— Peki. Olsun, sizi mecbur etmiyeceğim. Lâkin o halde dün beni aldattınız. Şöyle oldu: Bana rasgeldiniz, keyfiniz yerinde idi, sonra...

Viktorya döndü ve eve girmek istedi.

Johan, yüzü bembeyaz, tanınmaz bir sesle sordu:

— Fena bir şey mi yaptım.. Demek istiyordum ki neden.. Kaybettim.. Bu iki gün iki gece zarfındane yaptım.

— Hayır, bu değil.Yalnız düşündüm, ya siz! Bu ötedenberi gayri kabildi, biliyorsunuz, Size muhabbetim var, sizi çok takdir ediyorum...

Johan gülerek Viktoryanın cümlesini bitirdi.

— . . . . ve benim içini şayanı itibarsınız..

Viktorya bu gülüşten müteessir olarak baktı, ve şiddetle ilâve etti:

— Yarabbi, anlamıyorsunuz ki babam razı olmaz.. Niçin bunu bana söylüyorsunuz.. Siz de görüyorsunuz..

(Sonu yarın)

Yaralı mevkuf öldü

Bundan on beş gün evvel Adana hapishanesinde bir kavga neticesinde katilden on beş seneye mahkûm Süleyman tarafından başından odunla ağır surette yaralanan ve tedavi edilmek üzere memleket hastahanesine yatırılan ırza geçmekten suçlu ve mevkuf Habip oğlu Mustafa hastahanede ölmüştür.

Memleket Haberleri

Bir kaçak

Kız kaçırmak için katil olmuştu, yakalandı

Bundan bir sene evvel Osmaniyenin Hacı Osmanlı mahallesinde Ali oğlu İbrahim isminde birisi, iki arkadaşile birlikte Aptalpınar köyünde oturan Apdurrahman isminde birisinin evine silâhlarile taarruz etmiş, kızı Sıdıkayı kaçırmak istemiş. Bu esnada orada bulunmakta olan kızın dayısının oğlu Apdurrahman buna mani oluyor. Bundan hiddetlenen şerirler de silâhlarını çekip zavallı adamı öldürerek kaçıyorlar.

Bu şerirlerden ikisi o zaman yakalanarak Cebelibereket adliyesine teslim ediliyorlar.

Fakat; İbrahim silâhını omuzuna takarak izini kaybediyor.

Nihayet oymaklı karakolu kumandanı Enver onbaşı bir seneden beri silâhile gezmekte olan bu şeririn yalnızca köyüne geldiğini haber almış ve maiyetine aldığı jandarmalarla İbrahimi evvelki gece silâhile birlikte yakalamağa muvaffak olmuştur.

Buğday alımında bir sui istimal tahkik ediliyor

Ziraat Bankasının köylüden satın aldığı buğday alımında sui istimal olduğuna ait yapılan ihbar üzerine bu ihbaratı tahkik ve tetkik etmek üzere Yozgada giden müfettiş Abdürrahim bey tahkikata devam etmektedir. Mübayaa işinde bir sui istimal olmadığı anlaşılmaktadır.

Salihlide tayyare şehitleri günü

Salihli, 29 (Hususî) — Dün hava şehitlerimizin günü olması dolayısile bir ihtifal yapılmıştır. Saat ikide askerî mahfel önünde bir toplantı yapılmış, ve iki buçukta Gürbüzler yurdu bando mızıkası, askerler, jandarmalar, ve mektep çocukları sıra ile güzel birgeçit resmi yapmışlar ve bunu müteakip şehitler abidesine gidilerek muallimler birliği namına bir talebe, zabitan yurdu namına yüzbaşı Kemal bey ve fırka namına da kaza kâtibi Rıdvan Talât bey tarafından birer hitabe irat olunmuştur.

Hitabeler bittikten sonra asker tarafından endaht edilmiş ve bu suretle merasime nihayet verilmiştir.

Uşak şampiyonu Turan spor yurdu, Salihli Gürbüzler yurdu takımı ile bayramın ikinci günü bir maç yapmak üzere öğle treniyle gelmişlerdir. Yurt tarafından bir akşam ziyafeti verilmiştir.

Pamuk tütsü yeri

Adana mıntakasından ihraç edilecek pamukları tütsülemek için Mersinde 120 bin lira sarfile bir tephirhane yapılacaktır.

Tetkikat yapmak ve tütsühanenin yerini intihap etmek için pamuk mütehassısı M. Klark ile böcek mütehassısı Haydar bey Mersine gitmişlerdir.

93 kişi

Ağrı şakilerinin Adanada muhakemesi devam ediyor

Ağrı dağı isyan harekâtına iştirakten suçlu ve mevkuf doksan üç kişinin muhakemesine Adana ağır ceza mahkemesinde devam olunarak bazı suçlular hakkında istenilen malûmata gelen cevaplar okunmuş ve gelmiyen malûmatın tekit edilmesine karar verilerek muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Ziraat bankası buğday alıyor

Yer köy istasyonunda köylüden buğday satın alan Yozgat ziraat bankası icra vekilleri heyetinin verdiği kararla mübayaaya başlamıştır. Köylüden buğday alan banka bugüne kadar 50 bin kiloya yakın mübayaatta bulunmuştur. Bankanın Yozgatta buğday alması vilâyetin ve civarı komşu kazaları da memnun etmiş, Çorumun Alaca ve Sungurlu kazalarından halk bir çok buğday taşımağa başlamıştır.

Adliyede değişiklik

Adana müddeiumumîsi Abdülkadir beyin Eskişehir temyiz mahkemesi müddeiumumî muavinliğine, asliye ceza mahkemesi reisi Abdülhalim beyin İzmir ağır ceza mahkemesi azalığına tayin edildiklerini Adana gazeteleri yazıyor.

Adanada

Ziraat bankası muhasebecisi de tevkif edildi

Ziraat Bankası fabrikası muhasebecisi İbrahim bey de zimmetine para geçirmek suçundan karar hâkimliğince tevkif edilerek hapishaneye gönderilmiştir. Vezneda Halit bey de tevkif edilmiştir.

Zimmete geçirilen paranın miktarı tamamile malûm değildir. Tahkikata devam olunmaktadır.

Bir soygunun failler

Kânunusanininilk haftası içind Tosya — Kargı yolu üzerindek Kepur mevkiinde bir soygun vakası olmuş, Kargı pazarından döne yolcular meçhul eşhas tarafında soyularak paraları ve bazı eşyala gasbolunmuştur. Takibata başlı yan zabıta failleri tesbi etmiştir. Soyguncular kâmilen O mancıklı olup İnce çay köyünde Paşa oğlu Kürt Hüseyin, Karabe cenin Ahmet, Mahmut oğlu Hüs yin ve Eymür köyünden Sofu oğl Deli Mehmet, Danacanın Hasa Hüseyin namında beş şahıstır.

Bunlardan Paşalının Hüseyin i Karabecenin Ahmet zabıta mal matına göre evvelce de uzun mü det şekavette bulunmuşlarmış.

ingilterede grip kasıp kavuruyor

LONDRA, 3 (A. A.) — İngilterenin ve cenubî Gal memleketinin büyük şehirlerinde geçen hafta gripten 1934 kişi ölmüştür. Bu ölüm vak'alarından 641 i Londradadır.

Daha evvelki hafta içinde ölenler 1589 kişiden ibaretti.

Kralın sıhhati yerinde ise de gerek kendisinin ve gerek kraliçenin Sandringham'dan Londraya avdetleri doktorların tavsiyesi üzerine bir müddet gecikecektir. Çünkü doktorlar kralın Londraya avdetinde gripe tutulması tehlikesi ihtimallerini asgarî hadde indirmek arzusunu göstermişlerdir.

MAGDEBURG, 3 (A. A.) — (Volf ajansından) Mağdeburgdaki mekteplerin hepsi grip salgınının önüne geçmek için sekiz şubata kadar kapatılmıştır.

Çinko ve çelik kartelleri

BERLİN, 3 (A.A.) — Çinko kartel âzası icabında yeniden teşkili hakkında müzakerede bulunmak üzere 6 şubatta Brükselde toplanmıya davet edilmiştir. Bu toplantının muvaffakıyetle neticelenmesi imkân ve ihtimalleri hakkındaki haberler biribirini tutmamaktadır. Bununla beraber bir anlaşma elde edilebileceği zannolunmaktadır.

BRÜKSEL, 3 (A.A.) — Çelik kartelinin dün yapması evvelce kararlaştırılmış olan içtimaı 22 şubata kalmıştır.

Amerikanın harici ticareti

WASHINGTON, 3 (A.A.) — Amerikanın 1932 yılında Avrupaya ihracatı 785 milyon dolardı ibarettir. 1931 de ihracat 1.187 milyonu bulmuştu.

Amerikanın 1932 senesindeki halâtı 389 milyon dolar tahmin dilmiştir.

1931 yılında ithalât 640 milyo dolara çıkmıştır.

Amerikanın İngiltereye ve Kanadaya yaptığı ihracat dünyan diğer kısımlarındaki memleketlere yapılan ihracatı geçmiştir.

Almanyada grip

MAGDELBURG, 3 (A.A.) — Magdelburgtaki mekteplerin hepsi grip salgınının önüne geçmek için 8 şubata kadar kapatılmıştır.

Zayi

Mehmet oğlu Şahip

Bir cüzdan, askerlik vesikamı ve nüfus cüzdanımı zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Karaköy balıkpazar kardeşim kak No. 42 ahçı Ömer

3üncü Kolordu Satınalma Komisyonu ilânları

Yerli fabrikalar mamulâtında (160 bin metre çamaşırlık bez kapalı zarfla münakasaya konmuştur. ihalesi 26 - Şubat - 933 tarihine müsadif Pazar günü saat 14 de yapılacaktır. Talipler şartname ve nümunesini görmek üzere her gün Ankara'da M. M. V. SA. AL. KOM. nuna müracaatları ve münakasaya iştirak edeceklerin o gün ve saatinden evvel teklif ve teminat mektuplarını makbuz mukabilinde mezkûr komisyon Riyasetine vermeleri. (3013) (4

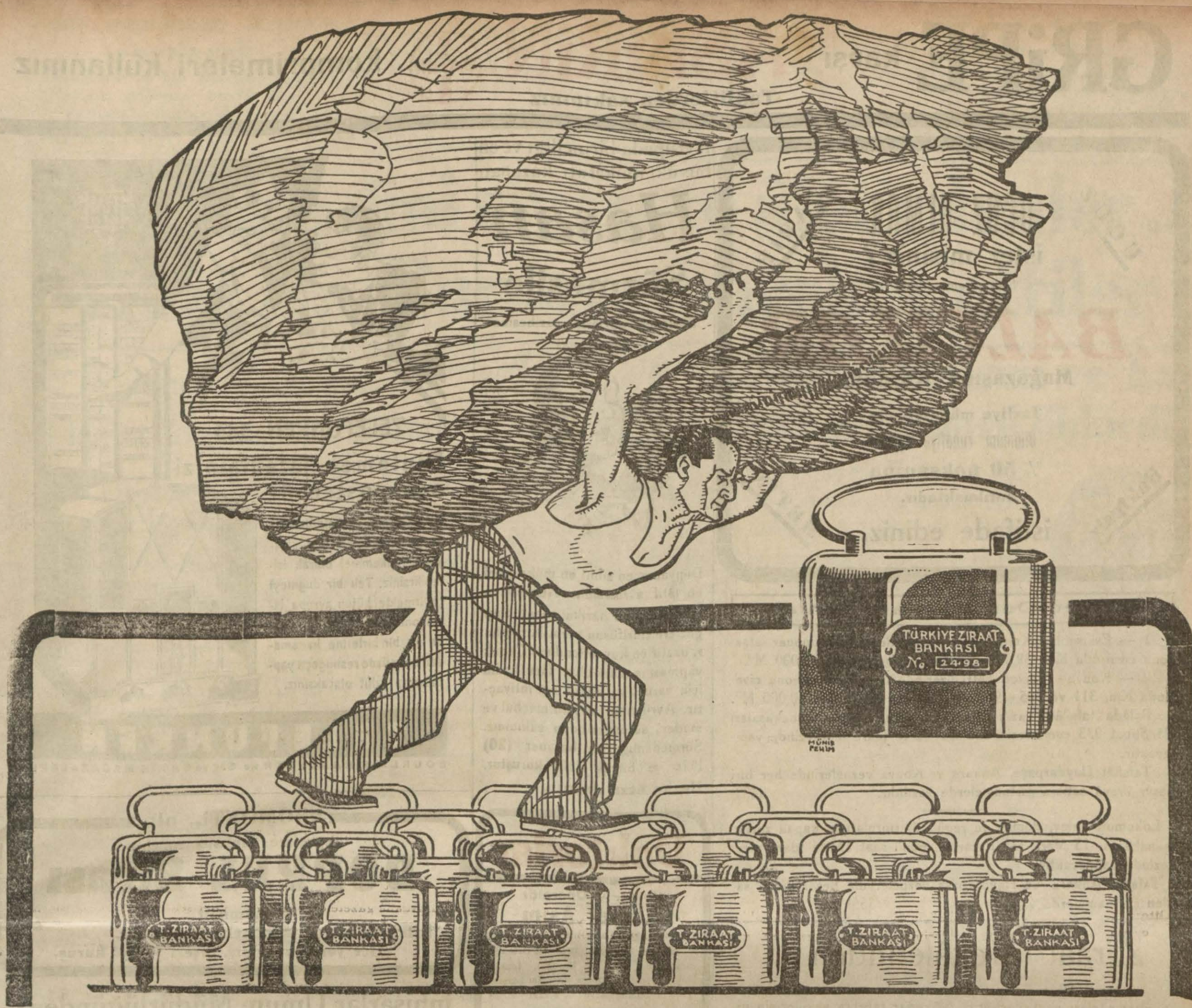

ZİRAAT BANKASI

– Hayret! bu adamın sırtındaki ne?

– Ne olacak! btr dağ!

– ?.. ?!!

– Hem de 10.000 ton sıkletinde!

– ? ? !!

– Fakat dikkat et! nereye basıyor!

– Evet! gördüm:

ZIRAAT BANKASI nın kumbaralarına

Tamam... Bu adamın

ZIRAAT BANKASI

nda bir

Tasarruf Hesabı vaı!

– Öyle ise, daha bunun gibi iki yük taşır ve

Sırtı Yere Gelmez!

GRiPE karşı ASPiRiN komprimeleri kullanınız

BAYER

Taklitlerden sakınınız

UCUZ

UCUZ ALMAK ister misiniz?

ZARİF

Sultanhamamı'nda

BALCILAR

Mağazasına Koşunuz

Tasfiye münasebetile

Bilûmum Tuhafiye eşyası

% 50 noksanına

satılmaktadır.

Rakipsiz

istifade ediniz.

METİN

Avrupada birincilığı ve en büyük mükâfatı kazanan

Hasan Sürmesile

Süslenen gözlerin cazibesine dayanılmaz

Dünyanın en sıhhî en mükemmel en lâtif sürmesidir. Nebatattan müstahzar bir harikai sanat olup gözlere sihrifüsun verir. Kirpikleri uzatır ve kuvvetlendirir. Çapak yapmasına mani olur. Her kadın için zarurî ve ebedî bir ihtiyaçtır. Avrupanın terkibi meçhul ve madenî sürmelerinden sakınınız. Sürmedanlığı ile beraber (20) lüks ve büyük (30) kuruştur.

Hasan ecza deposu.

TELEFUNKEN 343

Dinlemek istediğiniz ona gösteriniz

Işıklı Otomatik ıskala üzerinde göstereceğiniz her istasyonu mükemmel olarak işitebilirsiniz. Tek bir duğmeyi çevirmekle bütün avrupa istasyonlarının temiz bir seda ile ve bir birlerine karışmadan önünüzde resmigeçit yaptıklarına şahit olacaksınız.

TELEFUNKEN

BOURLA BİRADERLER ve Ssı ve SATİE MAĞAZALARI

Devlet Demiryolları ilânları

1 — Eskişehir - Konya hattı üzerinde Sabuncupunar istasyonu civarında Km. 39 700 de vaki taş ocağından 15,000 M³.

2 — Konya - Yenice hattı üzerinde Hacıkırı istasyonu civarında Km. 311 ve 305 - 900 de vakı taş ocağından 10,000 M³.

Balâda tafsilâtı yazılı balastların kapalı zarfla münakasaları 25 Şubat 933 cumartesi günü saat 15 te Idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Haydarpaşa, Ankara ve Konya veznelerinde her biri beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (452)

Lokomotif, alev, duman ve regülatör borularının kapalı zarfla münakasası 13 Mart 933 Pazartesi günü saat 15 de Idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (365)

Ziraat Vekâletinden:

Bu sene mühim istihsal merkezlerinde muhtelif büyüklükte hububat siloları yaptırılacaktır. Alâkadar fabrika vekillerinin iptidaî projelerini Vekâlete verebilmek için hazırlanan esasları öğrenmek üzere Ziraat Vekâletine müracaatları. (369)

Posta T. T. Levazım Müdürlüğünden:

P. T. T. Idaresi ihtiyacı için 6,000 kilo hurda kurşun alenî surette münakasaya konulmuştur. Münakasa 19-2-933 tarihine müsadif pazar günü saat 14 te icra olunacaktır. Taliplerin şartnameyi almak ve görmek için her gün, ve münakasaya iştirak için de yevmi mezkûrda % 7,5 nisbetindeki teminatlarile birlikte Yeni Postanede Levazım Müdürlüğünde müteşekkil komisyon riyasetine müracaatları. (325)

inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Kilo	
330,000	Sellüloz kâğıdı
210,000	Karton
5,000	Cilâlı kâğıt
545,000	Yekûn

Bu üç kalem levazım nümune ve şartnamelerine tevfikan (13501) numaralı kararname ahkâmı dairesinde takasla ve pazarlıkla satın alınacaktır. Taliplerin nümune ve şartnameleri gördükten sonra % 7,5 teminatlarını hamilen 11-2-933 Cumartesi günü saat 14 te Galatada Alım Satım Komisyonuna müracaatları. (200)

Fatih Malmüdürlüğünden:

Fenerde Tevkii Cafer mahallesinin Ismail ağa camii sokağında Emlâki milliyeden ahşap karakolhane binası kiraya verilecektir. Müzayede müddeti 16 ikinci kânun 933 tarihinden 4 Şubat 933 tarihine kadar 20 gündür. Taliplerin 4 Şubat 933 tarihine müsadif cumartesi günü saat onda Fatih Malmüdürlüğünde müteşekkil müzayedat ve ihalât komisyonuna müracaat eylemeleri (207)

YENi TARiH

Her sınıf tarih kitâbının hulâsası

Tarih imtihanını vermek isteyenlere lüzumlu bir rehberdir. 100 kuruş fiatla Istanbulda Kanaat Kütüphanesinde satılır.

Doktorlar

Doktor — Operatör
Ahmet Asım
Doğum ve kadın hastalıkları birinci sınıf mütehassısı Muayene: 10 — 12 Ortaköy, Şifa yurdu, 15 — 18 Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 193 (Opera sineması karşısı)
Telefon: 41960 — 4,2221

Doktor
Balıkçıyan
Muayenehanesi: Beyoğlu Mektep Sokak No. 17
Telefon: 3626 Beyoğlu

Doktor
Cevat N. Zekâi
Sinir mütehassısı
Cuma ve pazardan maada günlerde saat 3 ten 6 ya kadar hasta kabul olunur. Muayenehanesini Babıâli karşısmda Ankara caddesi No. 47. ye tevsian naklet-miştir. Telefon muayene: 23469. İkametgâh: 60740

Operatör - ürolog doktor
Mehmet Ali
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Eminönü (Sabık Karakaş) hanına nakletmiştir. Cumadan maada her gün hastalarını kabul ve tedavi eder.

Doktor
Hafız Cemal
Dahili hastalıklar mütehassısı
Divanyolu No. 118 Telefon: 222398

Göz hekimi doktor
Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
Babıâli (Ankara Caddesi Numara 60)

Diş doktoru
Mustafa Zeki
Muayenehane: Üsküdar Atlamataşı No. 53

Diş tabibi
Zeki Nuri
Her gün hasta kabul edilir. Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehane: Üsküdar Abçıbaşı Mektep sokak No. 50

SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umumi Neşriyat Müdürü: FİKRET ADİL
VAKIT MATBAASI — ISTANBUL

"BOMONTi,, nin
mevsime mahsus meşhur
DOPPEL Birası
çıkmıştır.
Yalnız Şubat ve Mart aylarında satılır.
Her yerde arayınız. Şişesi 37 1/2 kuruş.

inhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Maltepe Tecribegâhı için nümunesi veçhile ve pazarlıkla (120) adet yerli Hasır satın alınacaktır.

Taliplerin nümuneyi gördükten sonra pazarlığa iştirak etmek üzere % (7,5) teminatlarını hamilen 8-2-933 çarşamba günü saat 15 te Galatada Alım satım komisyonuna müracaatları. (422)

Kadıköy Sulh icra dairesinden:

Kadıköyünde Cafer ağa mahallesinde Bahriye caddesinde 88-90 No. hanede mukim Nevber Ratip hanımın, ve hali hazır ikametgâhları meçhul olması hasebile mahkemece ilânen tebligat icra edilmiş olan ve eski ikametgâhları Galatada Havyar hanında 12 No. mukim bulunan Istefan ve Kozma ve Kostantin ve Andon efendilerle şayıan ve müştereken mutasarrıf bulunup kabiliyeti taksimiyesi olmaması hasebile izalei şuyuu zımnında furuhtu hakkında Kadıköy birinci sulh hukuk mahkemesinin 14-11-932 tarihli ilâmı mucibince açık artırma ile satılmasına karar verilmiş olan Kadıköyünde Cafer ağa mahallesinde atik Gül cedit Bahariye sokağında atik 4 mükerrer ve cedit 88 No. ve haricen tamamen kârgir ve aksamı dahiliyesi ahşap ve biri zemin katı olmak üzere dört kattan ibaret 3 sofa 7 oda ve bir hamam ve bir mutbah ve bir çamaşırlık ve her katta birer helâ ve hanede elektrik tesisatı hariç olmak üzere ve yalnız hava gazı ve terkos suyu tesisatı dahil bulunmak ve mezkûr hanenin sokak kapısı halen odaya kalbedilip bilahare müşterisi tarafından açılması lâzım gelen ve arka cihetinde tahminen yüz elli arşın bir bahçeyi ve dahilinde bir kuyuyu ve mutbah dahilinde bir sahrıncı muhtevi bulunup altı bin lira kıymeti muhammineli bir bap hane Kadıköy sulh icrasınca 8-3-933 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar birinci açık artırma ile ve bedeli muhamminin yüzde yetmiş beşini tutar talip zuhur etmediği taktirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere müzayedenin on beş gün daha temdidi ile. 22-3-933 tarihine tesadüf eden Çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar müzayedeye devamla en çok artırana ihalei kat'iyesi icra kılınacağı ve satış şeraiti tarihi ilândan itibaren dairede açık bulundurulan şartnamede muharrer olduğu üzere peşin para ile ve bina ve evkaf ve belediyeden müterakim vergileri bulunduğu taktirde hissedarlarına ve resmi dellaliye satıcıya ve ihale pulu müşterisine ait olmak şartile satılacağı ve iş bu hane üzerinde hakları bulunanların tarihi ilândan itibaren yirmi gün zarfında daireye müracaatla bildirmeleri ve aksi taktirde hakları tapu sicilile sabit olmıyanların satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve taliplerin yüzde yedi buçuk teminat akçası ita etmeleri lâzım geldiği ve fazla malumat almak istiyelerin dairemizin 933-168 No. dosyasına müracaat eylemeleri ve işbu ilânın ikametgâhları meçhul bulunan Istefan ve Kozma ve Kostantin ve Andon efendilere tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (449)